

**T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ**

DÖRDÜNCÜ SINIF

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI
MODÜL I, II, III, IV, V, IV
MÜFREDAT KİTABI**

2022

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI MODÜL I
MÜFREDAT KİTABI**

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ

BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL I (HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ)	Dersin Seviyesi	Dersin Kodu	Dersin Tipi	Dersin Dönemi	Yerel Kredi	AKTS Kredisi
	Birinci düzey	HEM 411	Zorunlu	7	10.00	10.00
Değerlendirme Yöntemleri						
Yarıyıl İçi Değerlendirme	Sayısı			Katkı Yüzdesi		
Ara sınav - Klinik Sınav (%25) - Uygulama alanındaki uygulamalar ve Halk Sağlığı Hemşireliği Uygulaması Defteri (%75)	1			50		
Kısa sınav	0			0		
Ödev	1			50		
Yarıyıl İçi Toplam				100		
Yarıyıl içi değerlendirmelerin başarıya katkı oranı				40		
Yarıyıl sonu sınavının başarıya katkı oranı				60		
Genel Toplam				100		

Dersin Tanımı: Bu ders, halk sağlığı hemşireliği uygulamasını içeren bir modüldür. Bu modülde, yaşam döngüsünde bireylerin gelişimsel özelliklerine göre sağlığının korunması ve geliştirilmesinde halk sağlığı hemşiresi olarak öğrencinin teorik ve pratik bilgi ve becerilerinin gelişmesi amaçlanmaktadır.

Dersin Amacı: Modül amaçları şunlardır: Sağlığının korunması ve geliştirilmesi hakkında teorik bilgi vermek ve uygulama yaptırmak, halk sağlığı problemleri ve hastalıkları ile ilgili, hemşirelik bakımı hakkında teorik bilgi vermek ve uygulama yaptırmak, okul sağlığı hemşireliği hakkında teorik bilgi vermek ve uygulama yaptırmak, engelli sağlığı hemşireliği hakkında teorik bilgi vermek ve uygulama yaptırmak, yaşlı sağlığı hemşireliği hakkında teorik bilgi vermek ve uygulama yaptırmak ve ülkenin sağlık sistemleri hakkında teorik bilgi ve uygulama yaptırmaktır. Bu modülün sonunda öğrencilerin halk sağlığı hemşireliğine ilişkin uygulamaları kanıta dayalı olarak yapabilmesi beklenmektedir.

Dersin Veriliş Şekli: Bu modül dördüncü sınıf güz ve bahar döneminde, 5'er haftalık rotasyonlar halinde, haftada 3 saat teori, 21 saat uygulama olarak yürütülmektedir. Öğrenciler haftalık rotasyonlarında Aile Sağlığı Merkezi (ASM), Toplum Sağlığı Merkezi (TSM), KETEM, Sağlıklı Yaşam Merkezi, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü'nde uygulamalarını tamamlamaktadırlar. Teori saatlerinde, sahada sık görülen vakalara ilişkin bakım planları tartışılmaktadır. Sınıf derslerinde interaktif eğitim teknikleri, görsel ve işitsel eğitim materyalleri kullanılmaktadır.

Dersin Öğrenme Çıktıları:

1. Yaşam döngüsünde gelişim özelliklerine göre bireyleri sağlığı koruma ve geliştirme açısından değerlendirir.
2. Birinci basamak sağlık hizmeti sunan kurumların görev, yetki ve sorumlulukları ve verilen hizmetleri yerinde değerlendirir ve uygular.
3. Teorik bilgiyi uygulama alanına aktararak hemşirelikte problem çözme sürecini kullanır.
4. Toplumda sık görülen sağlık sorunlarına uygun hemşirelik bakımını yapar.
5. Toplum sağlığını korumaya ve geliştirmeye yönelik kanıt temelli girişimler planlar.
6. Yaşam döngüsünde bağışıklama hizmetlerini uygular.
7. Çalıştığı toplumu, topluma tanıma yöntemlerini kullanarak değerlendirir.
8. Toplumda sağlık bakım uygulamalarını aile merkezli ve bütüncül olarak yapar.
9. Toplumun gereksinimlerine yönelik uygun eğitim ve öğretim yapar.
10. Güncel literatürü dikkate alarak vaka tartışması yapar

HEM 411 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL I (HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ)

Modül Konuları:

- Okul çağı çocukluk döneminde görülen akut/ kronik hastalıklar ve hemşirelik bakımı
- Engelli okul çocuğu ve hemşirelik bakımı
- Yaşlı ve hemşirelik bakımı
- Aile Sağlığı Merkezi ve hemşirelik
- Toplum Sağlığı Merkezi ve hemşirelik
- Aile ve hemşirelik bakımı
- Gebe izlemi ve hemşirelik bakımı
- Bebek/çocuk izlemi ve hemşirelik bakımı

Modül Hedefleri: Öğrenci bu modül sonunda;

- Okul çağı çocukluk döneminde görülen akut/ kronik hastalıklarda hemşirelik bakımı uygulayabilme
 - Dünyada ve Türkiye’de okul sağlığı hizmetlerini açıklayabilme
 - Okul sağlığı hemşiresinin rollerini sıralayabilme
 - Sorumlu olduğu okulda ve öğrencide okul sağlığı hemşiresinin rollerini yerine getirebilme
 - Okul çağı çocuğun fizik muayenesini yapabilme
 - Okul çağı çocuğun fiziksel gelişimini büyüme eğrisine göre değerlendirebilme
 - Okul çağı çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme
 - Okul çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme
 - Okul çağı çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme
 - Okul çağı çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme
 - Okul sağlığı çocuğunun beslenme örüntüsünün değerlendirilebilme
 - Okul çağı çocuğun riskli davranışlarını değerlendirebilme
 - Okul çağı çocuğa bakımını multidisipliner/ interdisipliner ekip anlayışı ile planlayabilme
 - Okul çağı çocuğun yaşına uygun eğitim planı hazırlayabilme
 - Okul çağı çocuğun yaşına uygun oluşturulan eğitim planını uygulayabilme
 - Okul çağı çocuğun yaşına uygun eğitim materyali hazırlayabilme
 - Okul çağı çocuğun yaşına uygun yapılan uygulamalara aile katılımını sağlayabilme
 - Okul çağı çocuğa verilen bakımın sonucunu değerlendirebilme
 - Değerlendirme sonucuna göre bakıma yapılandırabilme
- Okul çağı çocuğun ev çevresini güvenli ev çevresi olarak düzenleyebilme
 - Çevrenin okul sağlığına etkisini açıklayabilme
 - Okul çağı çocuğunun okul çevresini güvenli okul çevresi olarak düzenleyebilme
 - Okul sağlığına yönelik taramaları yapabilme
 - Okul sağlığına yönelik tarama sonuçlarını değerlendirebilme
 - Çocuklarda görülen okul kazaları ve ilkyardım müdahalelerini açıklayabilme
 - Gerekli ilkyardım müdahalelerini uygulayabilme
 - Çocuk / adölesan ve ailesine yaklaşım konusunda etkili iletişim tekniklerini kullanabilme
 - Okul personeline yönelik sağlık eğitimi planlayabilme
 - Okul personeline yönelik sağlık eğitimi uygulayabilme
 - Okul personelinin sağlığının geliştirilmesine yönelik çalışmaları planlayabilme
 - Okul sağlığı uygulamalarında hemşirelik girişimlerini yorumlayabilmeli ve gerekli formları kullanabilme
- Engelli okul çocuğu ve hemşirelik bakımını uygulayabilme
 - Engelli bireyin tanımlarını yapabilme
 - Engelli çocuğun fizik muayenesini yapabilme
 - Engelli çocuğun fiziksel gelişimini büyüme eğrisine göre değerlendirebilme
 - Engelli çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme
 - Engelli çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme
 - Engelli çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme

- Engelli çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme
- Engelli çocuğun bakımını multidisipliner/ interdisipliner ekip anlayışı ile planlayabilme
- Engelli çocuğun yaşına uygun eğitim planı hazırlayabilme
- Engelli çocuğun yaşına uygun oluşturulan eğitim planını uygulayabilme
- Engelli çocuğun yaşına uygun eğitim materyali hazırlayabilme
- Engelli çocuğun yaşına uygun yapılan uygulamalara aile katılımını sağlayabilme
- Engelli çocuğa verilen bakımın sonucunu değerlendirebilme
- Değerlendirme sonucuna göre bakımı yeniden yapılandırabilme
- Engelli çocuğun ev çevresini güvenli ev çevresi olarak düzenleyebilme
- Engelli çocuğun okul çevresini güvenli okul çevresi olarak düzenleyebilme
- Okul sağlığı hemşiresinin engelli bireye yönelik rol ve sorumluluklarını sayabilme
- Engelli okul çocuğunun akut ve kronik sorunlarının neler olduğunu açıklayabilme
- Engelli okul çocuğunda var olan kronik hastalık ve kronik hastalığa bağlı olarak gelişebilecek sekonder komplikasyonlar arasında ilişki kurabilme
- Engelli okul çocuğunun riskli davranışlarının (Sigara, alkol kullanımı, Cinsel davranışlar vb) sayabilme
- Engelli okul çocuğunun maruz kalabileceği şiddet, ihmal ve istismar bulgularını saptayabilme
- Engelli okul çocuğunun maruz kalabileceği şiddet, ihmal ve istismar bulgularına yönelik yasal süreçleri başlatabilme
- Engelli okul çocuğunda görülen okul kazaları ve ilkyardımlı konusunda gerekli müdahaleleri yapabilme
- Engelli okul çocuğunun sağlık riskleri ve sorunlarına yönelik primer, sekonder ve tersiyer koruma önlemlerini alabilme
- Engelli okul çocuğunun ailesine ve öğretmenine rehabilitasyon süreci ve ihtiyaç duyulan konularda danışmanlık yapabilme
- Okul personeline yönelik eğitim planı hazırlayabilme
- Engelli okul çocuğunun ailesine ve öğretmenlerine toplum kaynaklarına ulaşma ve iletişim konusunda rehberlik yapabilme
- Yaşlı ve hemşirelik bakımını uygulayabilme
 - Dünyada ve Türkiye'de yaşlı nüfusu, yaşlılıkla ilgili politikaları ve uygulamaları açıklayabilme
 - Yaşlılıkta görülen fizyolojik değişiklikler ve fiziksel sorunları açıklayabilme
 - Yaşlı bireyin fizik muayenesini yapabilme
 - Yaşlı bireyin fizik muayenesini değerlendirebilme
 - Yaşlı bireyin kapsamlı olarak geriatrik değerlendirilmesini interdisipliner ekip anlayışı ile planlayabilme
 - Yaşlanmaya bağlı ortaya çıkan normal fizyolojik değişiklikleri değerlendirebilme
 - Yaşlanmaya bağlı normal değişiklikler ile hastalık belirtilerini ayırt edebilme
 - Yaşlı bireyin farklı özelliklerini değerlendirebilme
 - Yaşlı bireyin bakımını üstlenen kişileri bakıma katabilme
 - Yaşlı bireyin gereksinimine uygun eğitim planını oluşturabilme
 - Yaşlı bireyin gereksinimine uygun oluşturulan plana yönelik uygulama yapabilme
 - Yaşlı bireye yapılan uygulamalarda aileyi ve bakım verenleri sürece dahil edebilme
 - Yaşlı bireye verilen bakımın sonucunu değerlendirebilme
 - Yaşlılarda sağlığı koruma ve geliştirme girişimlerine yönelik hemşirelik bakım uygulamalarını değerlendirebilme
 - Değerlendirme sonucuna göre bakımı yeniden planlayabilme
 - Bireyleri, aileyi ve toplumu sağlıklı yaşlanma konusunda bilgilendirebilme
 - Çevrenin yaşlı sağlığına etkisini açıklayabilme
 - Yaşlı bireyin çevresini güvenli çevre olarak düzenleyebilme
 - Yaşlılarda sık görülen kronik hastalıkları açıklayabilme
 - Huzurevinde halk sağlığı hemşiresinin rollerini sıralayabilme
 - Huzurevinde halk sağlığı hemşiresinin görevlerini sıralayabilme
- Aile Sağlığı Merkezi ve hemşirelik bakımını uygulayabilme
 - Kurumun sağlık örgütlenmesindeki yerini açıklayabilme

- Kurumda çalışanların sağlık personeli sayısı/niteliğini belirleyebilme
- Kurumda çalışan mevcut birimler ve işlevlerini açıklayabilme
- Kurumda verilen sağlık hizmetlerini açıklayabilme ve yer alabilme
- Kurumda halk sağlığı hemşiresini yapması gereken uygulamaları yerine getirebilme
- Kuruma ilişkin mevcut yönetmeliği göz önünde bulundurarak yapılan hizmetleri değerlendirebilme
- ASM'nin hizmet verdiği toplumu tanılaması ile ilgili aşağıdaki bilgileri hazırlayıp raporlayabilme
 - Hizmet verilen nüfusun özelliklerini sayabilme
 - Gebe izlemi yapabilme
 - Bebek ve çocuk izlem yapabilme
 - Aşı takvimine uygun aşıları yapabilme
 - 15-49 yaş kadın izlemi yapabilme
 - Yaşlı birey izlemi yapabilme
 - Bölgede en çok görülen hastalıkları belirleyebilme
 - Bölgedeki kronik hastalığı olanların durumunu belirleyebilme
 - Evde bakmakla yükümlü olduğu bağımlı durumda olanların sayısını belirleyebilme
 - Bölgenin epidemiyolojik özelliklerini/sağlık göstergelerini belirleyebilme
- Toplum Sağlığı Merkezi ve hemşirelik bakımını uygulayabilme
 - Kurumun sağlık örgütlenmesindeki yerini açıklayabilme
 - Kurumda çalışanların sağlık personeli sayısı/niteliğini belirleyebilme
 - Kurumda çalışan mevcut birimler ve işlevlerini açıklayabilme
 - Kurumda verilen sağlık hizmetlerini açıklayabilme
 - Kurumda halk sağlığı hemşiresinin yapması gereken uygulamaları yerine getirebilme
 - Kuruma ilişkin mevcut yönetmeliği göz önünde bulundurarak yapılan hizmetleri değerlendirebilme
 - TSM de soğuk zincir sorumlusu ile aşılarda saklanması/ dağıtımının yürütülmesini gözlemleyebilme
 - Bağışıklama hizmetlerini planlayabilme
 - Okul sağlığı hizmetleri çalışmalarına katılabilme
 - Sağlık eğitimi çalışmalarını planlayarak uygulayabilme
 - Üreme sağlığı hizmetlerine/eğitim programlarına katılabilme
 - Toplum sağlığı merkezlerine bağlı evde bakım hizmetlerine katılabilme

Vaka Konuları:

- Nörolojik sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı (Serebral Palsi, Epilepsi)
- Lösemi sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlı ve hemşirelik bakımı

HEM 411 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL I (HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ) TEORİK/VAKA DERS PLANI

VAKA KONULARI	HEDEFLER	ÖĞRETİM METODLARI	KAYNAKLAR
Nörolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı (Serebral Palsi, Epilepsi, Musküler Distrofi)	- Nörolojik sorunu olan çocuğun fonksiyonel sağlık örüntülerine göre verilerini toplayabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun fiziksel gelişimini büyüme eğrisine göre değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun verileri ile hemşirelik tanıları arasında ilişki kurabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğa uygun olan hemşirelik tanılarını öncelik sırasına göre düzenleyebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğa uygun hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun bakımını multidisipliner/ interdisipliner ekip anlayışı ile planlayabilme - Akut durumlarda, nörolojik sorunu olan çocuğa ve aileye hemşirelik bakımı verebilme - Nörolojik sorunu olan çocuğa eğitim planı hazırlayabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğa uygun eğitim materyali hazırlayabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğa eğitimi uygulayabilme - Hemşirelik bakımına aileyi katabilme	Öğretim Yöntemleri Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması Araç-Gereç-Materyal İnternet Projektör Yazı tahtası	1. Lundy KS, Janes S. Community health nursing: Caring for the public's health. (3th ed.), Mississippi: Jones and Bartlett Publishers. 2014. 2. American Nurses Association. Home Health Nursing: Scope and Standards of Practice (2nd ed.). Washington, 2014. 3. Bahar Z, Ersin F. Evde Bakım Hizmetleri: Türkiye Perspektifi. Türkiye Klinikleri J Public Health Nurs-Special Topics 2016;2(3):1-6. 4. Beşer A, Kerman KT. Türkiye'de Evde Bakım Hizmetlerinin Bugünü ve Geleceği. In: Bahar Z, Beşer A editörler. Evde Bakım. 1. Baskı. Akademi. Basın ve Yayıncılık. İstanbul, 2016. 5. Bahar Z. Aile ve aile hemşireliği süreci In: Erefe, İ. Halk sağlığı hemşireliği el kitabı (1. baskı), İstanbul: Vehbi Koç Vakfı Yayınları., 1998. 6. Duke M, Street A. Hospital in the home: Constructions of the nursing role—A literature Review. Journal of Clinical Nursing 2003;12:852–859. 7. Erbay O, Yıldırım Y, Fadiloğlu C, Şenuzun Aykar F. Hipertansif atak yaşayan hastalara Watson'ın İnsan Bakım Modeli kullanılarak uygulanan hemşirelik bakımı: Olgu sunumu. Turk J Cardiovasc Nurs 2018;9(19):82–88. 8. Erci B, Kılıç D, Aylaz R, Tanrıverdi G, Avcı İA, Güngörmüş Z, et al. Evde bakımda halk sağlığı hemşireliği. In: Erci B, editör. Halk Sağlığı Hemşireliği. Genişletilmiş 2. Baskı. Amasya, 2014. 9. Fadiloğlu Ç. Evde bakım hemşiresinin rol ve sorumlulukları. In: Fadiloğlu Ç, Ertem G, Şenuzun Aykar F, editörler. Evde Sağlık ve Bakım. 1.Baskı. Ankara, 2013. 10. Home Based Long-Term Care. WHO Technical Report Series 898, World Health Organization,

	- Çocuğa ve aileye danışmanlık verebilme - Hemşirelik bakımının sonuçlarını değerlendirebilme - Vakayı sınıf ortamında sunarak tartışabilme		2000. 11. Kadioğlu H, Albayrak S, Esin MN. Public health nursing education in Turkey: a national survey. International Nursing Review 2013;60(4):536-42. 12. Öztekin Z, Kubilay G. Toplum sağlığı hemşireliği (4. baskı), Ankara, 2011. 13. Pinar R. Türkiye’de evde bakımda mevcut durum. Akademik Geriatri 2010: 153-6. 14. Rice R. Home Care Nursing Practice: Concepts and Application. Mosby Publishers: St Louis, 2005. 15. Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirildiği Bölgelerde Hizmetin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik. T.C. Resmi Gazete, 9 Eylül 1964, sayı:11802. URL: http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.6347_0.pdf (Erişim tarihi: 19 Haziran 2019). 16. Sezer A, Demirbaş H, Kadioğlu H. Evde bakım hemşireliği: mesleki yetkinlikler ve eğitim standartları. FN Hem Derg 2015;23(2):160-5. 17. Smith ER, Maurer FA. Community health and nursing theory and practice. (2th ed.), Philadelphia, 2000. 18. The National Association for Home Care & Hospice. Basic statistics about home care. Washington, 2008. 19. Ward-Griffin C, McKeever P. Relationships between nurses and family caregivers: Partners in care? ANS Advances in Nursing Science 2000;22(3):89–103. 20. Yıldırım E. Düünden Bugüne Türkiye’de Evde Sağlık Hizmetleri. Toplum ve Hekim 2016;31(5):443. 21. Yücel D. Kamuda Evde Sağlık Hizmetleri: Mevzuat Yönünden Bakış. Türkiye Klinikleri J Public Health Nurs-Special Topics 2016;2(3). 22. Gözüm S. Okul Dönemindeki Çocukların Sağlığının Geliştirilmesi. Ayrıntı Basımevi, Ankara, 2016. 23. Karada K. Yaşlı Sağlığı ve Bakım. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2014. 24. T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Yaşlı Sağlığı Modülleri. Anıl
Lösemi Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Lösemi olan çocuğun fonksiyonel sağlık örüntülerine göre verilerini toplayabilme - Lösemi olan çocuğun verilerine göre sorunları belirleyebilme ve öncelik sırasına koyabilme - Lösemi olan çocuğa uygun hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Lösemi olan çocuğa uygun hemşirelik bakımı uygulayabilme - Akut durumlarda, Lösemi olan çocuğa ve aileye hemşirelik bakımı verebilme - Lösemi olan çocuğa eğitim planı hazırlayabilme - Lösemi olan çocuğa uygun eğitim materyali hazırlayabilme - Lösemi olan çocuğa eğitimi uygulayabilme - Hemşirelik bakımına aile katılımını sağlayabilme - Çocuğa ve aileye hemşirelik bakımında multidisipliner/interdisipliner işbirliği yapabilme - Çocuğa ve aileye danışmanlık verebilme - Hemşirelik bakımının sonuçlarını değerlendirebilme - Vakayı sınıf ortamında sunabilme ve tartışabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projeör Yazı tahtası	
Eklem Bağ Dokusu Sorunu Olan Yaşlı ve Hemşirelik Bakımı	- Bireyleri, aileyi ve toplumu sağlıklı yaşlanma konusunda bilgilendirebilme - Çevrenin yaşlı sağlığına etkisini açıklayabilme - Yaşlı bireyin çevresini güvenli çevre olarak düzenleyebilme - Yaşlılıkta görülen fizyolojik değişiklikler ve fiziksel sorunları açıklayabilme - Yaşlılarda sık görülen kronik hastalıkları açıklayabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının fizik	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projeör Yazı tahtası	

	muayenesini yapabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının fizik muayenesini değerlendirebilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının kapsamlı olarak geriatrik değerlendirilmesini interdisipliner ekip anlayışı ile planlayabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının yaşlanmaya bağlı ortaya çıkan normal fizyolojik değişiklikleri değerlendirebilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının yaşlanmaya bağlı normal değişiklikler ile hastalık belirtilerini ayırt edebilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının fonksiyonel sağlık örüntülerine göre verilerini toplayabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlının verilerine göre sorunları belirleyebilme ve öncelik sırasına koyabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlıya uygun hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlıya uygun hemşirelik bakımı uygulayabilme - Akut durumlarda, eklem bağ dokusu sorunu olan yaşlıya ve ailesine hemşirelik bakımı verebilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlıya uygun eğitim planı hazırlayabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlıya uygun eğitim materyali hazırlayabilme - Eklem Bağ Dokusu sorunu olan yaşlıya uygun eğitimi uygulayabilme - Yaşlı bireyin bakımını üstlenen kişileri bakıma katabilmeli - Yaşlıya ve aileye hemşirelik bakımını multidisipliner/ interdisipliner işbirliği ile planlayabilme - Yaşlıya ve aileye danışmanlık verebilme - Hemşirelik bakımının sonuçlarını değerlendirebilme		Matbaacılık A.Ş. Ankara, 2011. 25. Halk Sağlığı Uzmanları Derneği. Aslan D, Ertem M. (Ed.) Yaşlı Sağlığı: Sorunlar Ve Çözümler. Palme Yayıncılık 1. Baskı, Ankara, 2012. 26. Okan M, Özdemir Ö. Çocuklarda Mental Retardasyon, Güncel Pediatri 2005;3:62-66. 27. Gönener HD, Güler Y, Altay B, Açıl A. Zihinsel Engelli Çocukların Evde Bakımı ve Hemşirelik Yaklaşımları. Gaziantep Tıp Dergisi 2010;16(2):57-65. 28. Kırcaali G. Zihin özürü çocuklarda kavram öğretimi, Gündüz eğitim ve yayıncılık, Ankara, 2005. 29. İftar ET. Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklar ve eğitimleri, Vize yayıncılık, Ankara, 2012. 30. Diken İH. Erken çocukluk eğitimi, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2012. 31. Diken İH. İlköğretimde kaynaştırma, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2010. 32. Öz F. Sağlık Alanında Temel Kavramlar, Mattek Matbaacılık, Ankara, 2010. 33. Öztürk O. Ruh Sağlığı ve Bozuklukları 7. Basım Medikomat Basım, Ankara, 2007. 34. Yumurtacı A. Demografik değişim: Psiko-Sosyal ve Sosyo-Ekonomik Boyutları ile Yaşlılık. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı: 6 / Nisan 2013 - Ekim 2013 35. Danış MZ. Türkiye’de Yaşlı Nüfusun Yalnızlık ve Yoksulluk Durumları ve Sosyal Hizmet Uygulamaları Açısından Bazı Çıkarımlar. Toplum ve Sosyal Hizmet 2009. 36. T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. Türkiye’de Yaşlıların Durumu Ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı Uygulama Programı. Ankara, 2012. http://www.eyh.gov.tr/upload/Node/8638/files/Turkiye'de_Yasli_ların_Durumu_ve_Yaslanma_Ulusal_Eylem_Planı_Uygulama_Programi.docx 37. T.C. Devlet Planlama Teşkilatı, Türkiye’ de Yaşlıların durumu ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı.
--	--	--	---

	- Vakayı sınıf ortamında sunabilme ve tartışabilme		Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, 2007. 38. Samancıoğlu S, Karadakovan A. Yaşlı sağlığının korunması ve geliştirilmesi. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi 2010;5:125-141. 39. Erdil F. Yaşlanan toplum ve yaşlının evde bakımı. S: 127-134. http://www.e-kutuphane.teb.org.tr/pdf/tebakademi/geriatri_2009/2_3.pdf 40. T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri. Genel Müdürlüğü. Yaşlı Sağlığı Modülleri. Ankara, 2011. 41. Jan Reed, Charlotte Calrke and Macfarlane Ed: Ayfer Karadkovan, Yaşlı Bakımı Hemşireliği, 1. Basım Mart 2015. 42. Öztekin Z, Üner S, Eren N. (Sağlık hizmetleri ve Sağlık yönetimi. Ed: Güler Ç, Akın L. İçinde: Halk Sağlığı Temel Bilgiler Cilt. III, 2. Baskı, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 2012. 43. Öztekin Z. Sağlıkta Dönüşüm ve Aile Hekimliği. Toplum Hekimliği Bülteni 2006;25:1-6. 44. Erdoğan S. Dünyada ve Türkiye’de Sağlık Politikaları ve Hemşireliğe Yansımaları. 14. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, 4-7 Ekim 2011. 45. Seviş Ü. Sağlık Hizmetleri ve Hemşirelik, Toplum ve Hekim 2000;3(15):162-165. 46. Yavuz M. Sağlıkta Dönüşümün Toplum Sağlığına Etkileri. Toplum ve Hekim Dergisi 2015;30(2). 47. Çavuşoğlu, H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği I., Genişletilmiş 10. Baskı, Sistem Ofset, Ankara, 2013. 48. Conk Z, Başbakkal Z, Bal-Yılmaz H, Bolışık B. Pediatri Hemşireliği, Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara 2013. 49. Potts NL, Mandelco BL. Pediatric Nursing: Caring for Children and Their Families, Delmar Thomson Learning Inc., 2006. 50. Topbaş S, Ege P, Turan A ve ark. 2.Ulusal Cerebral Palsy ve Gelişimsel Bozukluklar Kongresi Kitabı, s 120-137, 2-4 Kasım 2007, İstanbul.
--	---	--	---

			51. Gökçay E, Sönmez M, Topaloğlu H, Tekgül H, Gürer Y. Çocuk Nörolojisi, Anıl Grup Matbacılık, Ankara, 2010. 52. Örsal Ö. Hemşirelik perspektifinden özürlülük. Öz-Veri Dergisi 2007;4: 20-28. 53. Patel DR, Greydonus DE, Omar HA, Merric J. Neuro developmental Disabilities. Springer Science, Business Media, Newyork, 2011. 54. Butler MG, Meanay FJ, Duncan B. Genetics of Develamental Disabilities, Crc Pres. 2005. 55. Singer H, Kossoff EH, Hortman AL, Crawford TO. Treatment of Pediatric Neurologic Disorders, CRC Pres, 2005. 56. Karadakovan A, Aslan Eti F. (Ed.) Dâhili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2010. 57. Akdemir N, Birol L. İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Genişletilmiş 2. Baskı, Sistem Ofset, Ankara, 2004. 58. Kutsal YG, Dilek A. Temel Geriatri. Güneş Tıp Kitabevi, Ankara, 2007.
--	--	--	--

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI MODÜL II
MÜFREDAT KİTABI**

**RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
HEMŞİRELİĞİ**

BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL II (RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)	Dersin Seviyesi	Dersin Kodu	Dersin Tipi	Dersin Dönemi	Yerel Kredi	AKTS Kredisi
	Birinci düzey	HEM 412	Zorunlu	7	10.00	10.00
Değerlendirme Yöntemleri						
Yarıyıl İçi Değerlendirme	Sayısı			Katkı Yüzdesi		
Ara sınav - Klinik sınav (%25) - Öğretim elemanı (%65) - Klinik hemşiresi (%10)	1			50		
Kısa sınav	0			0		
Ödev	2			50		
Yarıyıl İçi Toplam				100		
Yarıyıl içi değerlendirmelerin başarıya katkı oranı				40		
Yarıyıl sonu sınavının başarıya katkı oranı				60		
Genel Toplam				100		

Dersin Tanımı: Bu ders ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliğinde temel kavram ve kuramlar, Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşiresinin rol ve işlevleri, sağlıklı ya da hasta bireye bakım vermede problem çözme becerilerini kullanabilmeyi içermektedir.

Dersin Amacı: Bu dersin sonunda öğrencilerin ruh sağlığı alanında en sık rastlanan vakalara yönelik planlı hemşirelik bakımı sunmaları ve bireylere bütüncül bakım verme becerilerini geliştirmeleri beklenmektedir.

Dersin Veriliş Şekli: Modül 5 haftalık rotasyonlar şeklinde bahar ve güz dönemlerinde verilmektedir. Modüldeki vaka tartışmaları ve klinik uygulama ilgili anabilimdalı öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Ruhsal bozukluklarda planlı hemşirelik bakımı verebilir.
2. Ruh sağlığını korumaya ve geliştirmeye yönelik kanıt temelli girişimler planlar.
3. Teorik bilgiyi uygulama alanına aktararak hemşirelikte problem çözme sürecini kullanabilir
4. Psikiyatri dışı kliniklerde tedavi alan hastalarda ruhsal bakım gereksinimlerini karşılayabilir
5. Bireye bakım verirken bütüncül bakım vermeyi geliştirir (fiziksel, mental, sosyal, spiritüel)
6. Ruh sağlığı bozuk olan birey ve ailesinin gereksinimlerine uygun öğretim yapar.
7. Güncel literatürü dikkate alarak vaka tartışması yapar.

HEM 412 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL II (RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)

Modül Konuları:

Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliğini ilgilendiren tüm konular

Modül Hedefleri: Öğrenci bu modül sonunda:

- Gözlem yapma ve yaptığı gözlemi rapora aktarabilme
- Terapötik iletişim tekniklerine uygun görüşme yapabilme ve yaptığı görüşmeyi rapora aktarabilme
- Birey ve aileye stresle etkili başetme yöntemleri konusunda eğitim verebilme
- Birey ve aileye öfkeyi doğru ifade etme konusunda eğitim verebilme
- Ruhsal bozukluğu olan birey ve aileye empatik yaklaşımda bulunabilme
- Ruhsal bozukluğu olan bireyle çalışırken yaşadığı duyguları ben dili ile ifade edebilme
- Ruhsal bozukluğu olan bireye yönelik stigmaya karşı etkin müdahale edebilme
- Ruhsal bozukluğu olan birey ve ailenin korku ve anksiyetesine karşı etkin müdahalede bulunabilme
- Terapötik ortama yönelik eksiklikleri belirleme ve çözüm önerileri sunabilme
- Ruhsal durum muayenesi yapabilme
- Bireyin ruh sağlığında bozulmaya yönelik semptomları belirleyebilme
- Psikiyatri dışı servislerde tedavi olan bireylerin psikiyatrik sorunlarını belirleme ve bakım gereksinimlerini karşılayabilme
- Ruhsal bozukluklarda ailenin yeri ve önemini açıklayabilme
- Ruhsal bozukluğu olan bireye hemşirelik bakım planı yapabilme
- Ruhsal bozukluğu olan birey hemşirelik bakımı sunarken aile ile iş birliği yapabilme
- Ruhsal bozukluğu olan bireye hemşirelik bakım planı uygulayabilme
- Bakımın sonucunu değerlendirebilme
- Değerlendirme sonucuna göre bakıma yön verebilme
- Ruhsal rahatsızlığı olan bireye uygun eğitim verebilme
- Ruhsal rahatsızlığı olan bireyin ailesine uygun eğitim verebilme
- EKT uygulanan (işlem öncesi, sonrası, sonrası) bireye bakım verebilme
- Psikiyatri kliniğine özgü ilkeleri dikkate alarak ilaç tedavisini uygulayabilme
- Klinikte bakım almakta olan bireylere yönelik sosyal aktiviteler (günaydın toplantıları, spor, kitap okuma vs.) planlayabilme
- Ruhsal rahatsızlığı olan bireye yönelik uyguladığı müdahalelerin etkinliğini değerlendirebilme
- Bireye bakımı planlarken ulusal ve uluslararası literatürden yararlanabilme

Vaka Konuları:

- Şizofreni tanılı birey ve hemşirelik bakımı
- Bipolar affektif bozukluk tanılı birey ve hemşirelik bakımı
- Major depresyon tanılı birey ve hemşirelik bakımı
- Yaygın anksiyete bozukluğu tanılı birey ve hemşirelik bakımı
- Obsesif kompulsif bozukluk tanılı birey ve hemşirelik bakımı
- Psikiyatri dışı servislerde psikiyatrik sorun yaşayan birey ve hemşirelik bakımı

HEM 412 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL II (RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ) TEORİK / VAKA DERS PLANI

VAKA KONULARI	HEDEFLER	ÖĞRETİM METODLARI	KAYNAKLAR
Şizofreni Tanılı Birey ve Hemşirelik Yaklaşımı	- Şizofreni hastalığının nedenlerini kuramlara göre açıklayabilme - Şizofreni olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem yapabilme ve yazabilme - Şizofreni olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem raporunu yorumlayabilme - Şizofreni olan bireylere yönelik görüşme yaparak raporlayabilme - Şizofreni olan bireylere yönelik görüşme raporunu yorumlayabilme - Şizofreni olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusunu seçebilme - Şizofreni olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim verebilme - Şizofreni rahatsızlığı olan bireye yönelik terapötik ortam için gerekli şartları listeleyebilme - Şizofreni bozuklukluğu olan bireylere yönelik terapötik ortam oluşturabilme ve sürdürebilme - Şizofreni rahatsızlığı olan bireye yönelik hemşirelik bakım planı kanıta dayalı oluşturabilme - Şizofreni rahatsızlığı olan bireye yönelik hemşirelik bakım planını grup arkadaşları ile tartışabilme - Şizofreni tanılı birey ve ailesine stresle etkili başetme yöntemleri konusunda eğitim verebilme - Şizofreni tanılı birey ve ailesine öfkeyi doğru ifade etme konusunda eğitim verebilme - Şizofreni tanılı birey ve ailenin korku ve anksiyetesine karşı etkin müdahalede bulunabilme - Şizofreni tanılı birey ve ailesine empatik yaklaşımda bulunabilme - Şizofreni tanılı bireyle çalışırken yaşadığı duyguları ben dili ile ifade edebilme - Şizofreni tanılı bireye yönelik stigmaya karşı etkin müdahale edebilme - Şizofreni rahatsızlığı olan bireye yönelik uyguladığı müdahalelerin etkinliğini değerlendirebilme	Öğretim Yöntemleri Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması Araç-Gereç-Materyal İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	1. Güleç C, Köroğlu E. Psikiyatri temel kitabı. 2. baskı, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 2007. 2. Çam O, Engin E. Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Sanatı. İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul, 2014. 3. Özcan CT, Gürhan N. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliğinin Temelleri. 6.Basım, Akademisyen Kitabevi, Ankara, 2016. 4. Gürhan N. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği, Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 2016. 5. Öztürk O, Uluşahin A. Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Nobel Tıp Kitabevleri İstanbul, 2018. 6. Varcarolis E. Manual of Psychiatric Nursing Care Planning. Elsevier, Sixth Edition, New York, 2019. 7. Yüksel N. Ruhsal Hastalıklar, 4. Basım, Hatiboğlu Kitabevi, Ankara, 2020.
Bipolar Affektif Bozukluk Tanılı Birey ve Hemşirelik Yaklaşımı	- Bipolar affektif bozukluğunun nedenlerini kuramlara göre açıklayabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem yapabilme ve raporunu yazabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun	Öğretim Yöntemleri Anlatma Soru-cevap Grup tartışması	

	- olarak gözlem raporunu yorumlayabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere yönelik görüşme yaparak raporlayabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere yönelik görüşme raporunu yorumlayabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusunu seçebilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim yapabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireye yönelik terapötik ortam için gerekli şartları listeleyebilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireylere yönelik terapötik ortam oluşturabilme ve sürdürebilme yapabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireye yönelik kanıta dayalı hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireye yönelik hemşirelik bakım planını grup arkadaşları ile tartışabilme - Bipolar affektif bozukluk tanılı birey ve ailesine stresle etkili başetme yöntemleri konusunda eğitim verebilme - Bipolar affektif bozukluk tanılı birey ve ailesine öfkeyi doğru ifade etme konusunda eğitim verebilme - Bipolar affektif bozukluğu olan birey ve ailenin korku ve anksiyetesine karşı etkin müdahalede bulunabilme - Bipolar affektif bozukluk tanılı birey ve ailesine empatik yaklaşımda bulunabilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireyle çalışırken yaşadığı duyguları ben dili ile ifade edebilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireye yönelik stigmaya karşı etkin müdahale edebilme - Bipolar affektif bozukluğu olan bireye yönelik uyguladığı müdahalelerin etkinliğini değerlendirebilme	Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	
Majör Depresyon Tanılı Birey ve Hemşirelik Yaklaşımı	- Depresyonun nedenlerini kuramlara göre açıklayabilme - Depresyonu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem yapabilme ve raporunu yazabilme - Depresyonu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem raporunu yorumlayabilme - Depresyonu olan bireylere yönelik görüşme yaparak raporlayabilme - Depresyonu olan bireylere yönelik görüşme raporunu yorumlayabilme - Depresyonu olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı	

	- konusunu seçebilme - Depresyonu olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim yapabilme - Depresyonu olan bireye terapotik ortam için gerekli şartları listeleyebilme - Depresyonu olan bireylere yönelik terapotik ortam oluşturabilme ve sürdürebilme yapabilme - Depresyonu olan bireye yönelik kanıta dayalı hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Depresyonu olan bireye yönelik hemşirelik bakım planını grup arkadaşları ile tartışabilme - Depresyonu olan birey ve aileye stresle etkili başetme yöntemleri konusunda eğitim verebilme - Depresyonu olan birey ve aileye öfkeyi doğru ifade etme konusunda eğitim verebilme - Depresyonu olan birey ve ailenin korku ve anksiyetesine karşı etkin müdahalede bulunabilme - Depresyonu olan birey ve aileye empatik yaklaşımda bulunabilme - Depresyonu olan bireyle çalışırken yaşadığı duyguları ben dili ile ifade edebilme - Depresyonu olan bireye yönelik stigmaya karşı etkin müdahale edebilme - Depresyonu olan bireye yönelik uyguladığı müdahalelerin etkinliğini değerlendirebilme	boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	
Yaygın Anksiyete Bozukluğu Tanılı Birey ve Hemşirelik Yaklaşımı	- Yaygın anksiyete bozukluğunun nedenlerini kuramlara göre açıklayabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem yapabilme ve raporunu yazabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem raporunu yorumlayabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere yönelik görüşme yaparak raporlayabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere yönelik görüşme raporunu yorumlayabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusunu seçebilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim yapabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim yapabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireye terapotik ortam için gerekli	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Arac-Gerec-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	

	- şartları listeleyebilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireylere yönelik terapotik ortam oluşturabilme ve sürdürebilme yapabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireye yönelik kanıta dayalı hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireye yönelik hemşirelik bakım planını grup arkadaşları ile tartışabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan birey ve aileye stresle etkili başetme yöntemleri konusunda eğitim verebilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan birey ve aileye öfkeyi doğru ifade etme konusunda eğitim verebilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan birey ve ailenin korku ve anksiyetesine karşı etkin müdahalede bulunabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan birey ve aileye empatik yaklaşımda bulunabilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireyle çalışırken yaşadığı duyguları ben dili ile ifade edebilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireye yönelik stigmaya karşı etkin müdahale edebilme - Yaygın anksiyete bozukluğu olan bireye yönelik uyguladığı müdahalelerin etkinliğini değerlendirebilme		
Obsesif Kompulsif Bozukluk Tanılı Birey ve Hemşirelik Yaklaşımı	- Obsesif kompulsif bozukluğunun nedenlerini kuramlara göre açıklayabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem yapabilme ve raporunu yazabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere yönelik basamaklarına uygun olarak gözlem raporunu yorumlayabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere yönelik görüşme yaparak raporlayabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere yönelik görüşme raporunu yorumlayabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusunu seçebilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim yapabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireye terapotik ortam için gerekli şartları listeleyebilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireylere yönelik terapotik ortam oluşturabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	

	- Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireye yönelik hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireye yönelik hemşirelik bakım planını grup arkadaşları ile tartışabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan birey ve aileye stresle etkili başetme yöntemleri konusunda eğitim verebilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan birey ve aileye öfkeyi doğru ifade etme konusunda eğitim verebilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan birey ve ailenin korku ve anksiyetesine karşı etkin müdahalede bulunabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan birey ve aileye empatik yaklaşımda bulunabilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireyle çalışırken yaşadığı duyguları ben dili ile ifade edebilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireye yönelik stigmaya karşı etkin müdahale edebilme - Obsesif kompulsif bozukluğu olan bireye yönelik uyguladığı müdahalelerin etkinliğini değerlendirebilme		
Psikiyatri Dışı Servislerde Psikiyatrik Sorun Yaşayan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Konsultasyon Liyezon Psikiyatri hemşiresinin sahip olması gereken temel becerileri sayabilme - Konsultasyon Liyezon Psikiyatri hemşiresinin rol ve görevlerini tanımlayabilme - Konsultasyon Liyezon Psikiyatri hemşiresinin bakımdaki temel görevlerini sıralayabilme - Konsultasyon Liyezon Psikiyatri hemşiresinin hizmet verirken ele alması gereken temel kavramları açıklayabilme - Konsultasyon Liyezon Psikiyatri hemşirelik sürecinin basamaklarını ifade edebilme - Konsultasyon Liyezon Psikiyatri hemşirelik sürecinin basamaklarını açıklayabilme - Konsultasyon Liyezon Psikiyatrinin yararlarını tartışabilme - Genel servislerde bakım alan bireyin psikiyatri iş birliği gerektiren durumlarını tanımlayabilme - Fiziksel sağlık problemi olan bireylerde oluşan ruhsal sorunların nedenlerini açıklayabilme - Fiziksel sağlık problemi olan bireylere yönelik psikiyatrik görüşme yaparak raporlayabilme - Fiziksel sağlık problemi olan bireylere yönelik kanıta dayalı psikiyatrik bakım planı oluşturabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	

	- Fiziksel sağlık problemi olan bireylere y6nelik psikiyatrik bakım planını grup arkadaşları ile tartışabilme - Fiziksel sağlık problemi olan bireye y6nelik uyguladığı m6dahalelerin etkinliğini değerlendirme		
--	---	--	--

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI MODÜL III
MÜFREDAT KİTABI**

İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ

BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL III (İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)	Dersin Seviyesi	Dersin Kodu	Dersin Tipi	Dersin Dönemi	Yerel Kredi	AKTS Kredisi
	Birinci düzey	HEM 413	Zorunlu	7	10.00	10.00
Değerlendirme Yöntemleri						
Yarıyıl İçi Değerlendirme	Sayısı			Katkı Yüzdesi		
Ara sınav - Klinik sınav (%25) - Öğretim elemanı (%65) - Klinik hemşiresi (%10)	1			50		
Kısa sınav	0			0		
Ödev	2			50		
Yarıyıl İçi Toplam				100		
Yarıyıl içi değerlendirmelerin başarıya katkı oranı				40		
Yarıyıl sonu sınavının başarıya katkı oranı				60		
Genel Toplam				100		

Dersin Tanımı: Bu modülde öğrenciler nöroloji, gastroenteroloji, nefroloji, kardiyoloji ve endokrin kliniklerinde uygulama yapmaktadırlar. Haftada bir gün vaka tartışması yapılmaktadır. Öğrenciler beş haftada bir hemşirelik bakımı sunmaktır.

Dersin Amacı: Dahili hastalığı olan bireye bütüncül bakım vermeyi ve hemşirelik sürecini kullanabilme yeteneğini geliştirmektir. Bu uygulamanın sonunda öğrencilerin iç hastalıkları hemşireliğine ilişkin uygulamalarını kanıta dayalı olarak yapabilmesi beklenmektedir.

Dersin Veriliş Şekli: Modül 5 haftalık rotasyonlar şeklinde bahar ve güz dönemlerinde verilmektedir. Bu modül haftada 3 saat vaka tartışması ve 21 saat klinik uygulama olarak verilir. Modüldeki vaka tartışmaları ve klinik uygulama ilgili anabilimdalı öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir. Her kliniğe özgü en sık rastlanan vakalar dersin hedefleri doğrultusunda olgu sunumu şeklinde oluşturularak hemşirelik bakım planları tartışılır.

Dersin Öğrenme Çıktıları:

1. Nörolojik hastalığı olan bireye bakım verir.
2. Sindirim sistemine özgü problemi olan bireye bakım verir.
3. Böbrek hastalığı olan bireye bakım verir.
4. Kardiyovasküler hastalığı olan bireye bakım verir.
5. Endokrin hastalığı olan bireye bakım verir.
6. Yoğun bakım özgü bakım gereksinimi olan bireye bakım verir.
7. Bakım verdiği bireye özgü eğitim planı yapar.

HEM 413 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL III (İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)

Modül Konuları:

İç Hastalıkları Hemşireliğini ilgilendiren tüm konular

Modül Hedefleri:

- Kardiyak problemi olan hastaya bakım verebilme
 - MI geçirmiş bir hastanın izlem ve takibini yapabilme
 - Koroner anjiyografi, PTCA, Stent uygulama öncesi hastanın preop işlem hazırlığını yapabilme
 - Koroner anjiyografi, PTCA, Stent uygulama sonrası hastanın takibini yapabilme
 - Kalp yetmezlikli hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Ritim bozukluğu olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Koroner arter hastalığı olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - TEE sonrası hastanın takibini yapabilme
 - Kardiyolojik problemlere ilişkin hasta bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Nefrolojik problemi olan hastaya bakım verebilme
 - KBY'si olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - ABY'si olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Biyopsi öncesi hastanın preop işlem hazırlığını yapabilme
 - Biyopsi sonrası hastanın takibini yapabilme
 - Böbrek transplantasyon hazırlığı yapılan hastalara bakım verebilme
 - Böbrek transplantasyonu yapılmış hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - İmmünoşüpresif tedavi alan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Renal hastalığı bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Hemodiyaliz sonrası hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Periton diyalizi yapan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Fistül açılan hastanın işlem sonrası bakım, izlem ve eğitimlerini yapabilme
 - AÇT izlemini yapabilme
 - Renal problemlere ilişkin hasta bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Gastrolojik problemi olan hastaya bakım verebilme
 - Sirozu olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Akut pankreatit olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Hepatiti bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Hepatik ensafalopati gelişen hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Endoskopi, ERCP, kolonoskopi öncesi işlem hazırlığını yapabilme
 - Endoskopi, ERCP, kolonoskopi sonrası hastanın takibini yapabilme
 - Parasentez yapılan hastanın bakım ve izlemini yapabilme
 - Gastro-enterolojik hastalığı bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Gastro-enterolojik problemlere ilişkin hasta bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan hastaya bakım verebilme
 - KOAH'ı olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Pulmoner emboli gelişen hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Astım, bronşiti olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Ventilatöre bağımlı solunum problemi olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - T-Tüpü bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Trakeostomisi bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - B-bap uygulamasını yapabilme
 - Solunum yolu ilaçlarını uygun araç ve gereçle doğru şekilde uygulayabilme
 - Solunum egzersizlerini yaptırabilme
 - Bronkoskopi işlemi öncesi işlem hazırlığını yapabilme
 - Bronkoskopi işlemi sonrası hastanın takibini yapabilme
 - Monitör takip ve izlemini yapabilme
 - Göğüs hastalıklarına ilişkin hastalığı bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Göğüs hastalıkları problemlerine ilişkin hasta bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan hastaya bakım verebilme

- SVO geçirmiş olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- KİBA gelişme riski olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- Lomber ponksiyon yapılan hastanın izlemi yapabilme
- Alzheimerlı hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- Parkinsonlu olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- MS'i olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- Ventilatore bağımlı nörolojik hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- NG tüpten hastanın ilaçlarını ve beslenmesini yapabilme
- Nörolojik hastalıklara ilişkin problemi bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- Nörolojik hastalıklara ilişkin problemi olan hastanın bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Yatağa bağımlı hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
- Bilinç takibi yapabilme
- Yoğun bakımda yatan hastaya bakım verebilme
 - Ventilatore bağımlı hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Yatağa bağımlı hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Sürekli diyaliz yapılan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - İnotropik ajan alan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Total paranteral beslenen hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Acil resüsitasyon işleminde yardımcı olabilme
 - Yoğun bakımda yatan hastanın bakımı içerisinde hasta ve aile eğitimi yapabilme
- Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan hastaya bakım verebilme
 - Diyabeti olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - İnsülin takibini yapabilme
 - Tiroid hastalığı alan bireyin izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Cushing sendromu olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Akromegalisi olan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan hastanın bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Onkolojik problemi olan hastaya bakım verebilme
 - Solid tümörü bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Kemoterapi alan hastanın öncesi hazırlığını yapabilme
 - Kemoterapi alan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Radyoterapi alan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Onkolojik hastada semptom yönetimini uygulayabilme
 - Palyatif bakım ilkelerini uygulayabilme
 - Onkolojik hastalıklara ilişkin problemi olan hastanın bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme
- Hematolojik problemi olan hastaya bakım verebilme
 - Lenfomalı hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Lösemili hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Multiple myelomlu hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Aplastik anemisi bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - İzolasyon kurallarını uygulayabilme
 - Hematolojik hastalıklara ilişkin problemi bulunan hastanın izlem, tedavi ve bakımını yapabilme
 - Hematolojik hastalıklara ilişkin problemi olan hastanın bakımı içerisinde hasta eğitimi yapabilme

Vaka Konuları:

- Nefrolojik problemi olan birey ve hemşirelik bakımı
- Kardiyak problemi olan birey ve hemşirelik bakımı
- Gastrolojik problemi olan birey ve hemşirelik bakımı
- Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan birey ve hemşirelik bakımı
- Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan birey ve hemşirelik bakımı
- Yoğun bakımda yatan birey ve hemşirelik bakımı
- Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan birey ve hemşirelik bakımı
- Onkolojik/Hematolojik problemi olan birey ve hemşirelik bakımı

HEM 413 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL III (İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ) TEORİK / VAKA DERS PLANI

VAKA KONULARI	HEDEFLER	ÖĞRETİM METODLARI	KAYNAKLAR
Nefrolojik Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Nefrolojik problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Nefrolojik problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Nefrolojik problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Nefrolojik problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını açıklayabilme - Nefrolojik problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Nefrolojik problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Nefrolojik problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Nefrolojik problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme - Nefrolojik problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Nefrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme - Nefrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Nefrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Nefrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatım Tartışma Soru cevap Beyin Fırtınası Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projektör Yazı tahtası	1. Akdemir N, Birol L. İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Güncellenmiş 5. Baskı, Akademisyen kitapevi, Ankara, 2020. 2. Karadakovan A, Aslan Eti F. (Ed.) Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Güncellenmiş 5. Baskı, Akademisyen kitapevi, Ankara, 2020. 3. Ovayolu N, Ovayolu Ö, Temel İç Hastalıkları Hemşireliği ve Fraklı Boyutlarıyla Kronik Hastalıklar, Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2016. 4. Çelik S, Yeşil Balkan Usta Ö. Dahili ve Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği, Nobel Kitabevi, Ankara, 2015. 5. Ovayolu N, Ovayolu Ö. (Edit.) Patofizyoloji. Pratik bir yaklaşım. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2016. 6. İliçin G, Biberoğlu K, Süleymanlar G, Ünal S. (Ed.) İç Hastalıkları. 3. Baskı, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara, 2012. 7. Guyton A, Hall J. Guyton Tıbbi Fizyoloji. Yeğen BÇ, (Çev.Ed.) Alican İ, Solakoğlu Z (ed. Yrd.) Güneş Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2017. 8. Altıparmak MR, Hamuryudan V, Sonsuz A. Yazıcı H. Cerrahpaşa İç Hastalıkları. İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul, 2016.
Gastrolojik Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Gastrolojik problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Gastrolojik problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Gastrolojik problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Gastrolojik problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını sıralayabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Tartışma Soru-cevap Beyin Fırtınası Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet	

	- Gastrolojik problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Gastrolojik problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Gastrolojik problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Gastrolojik problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme - Gastrolojik problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Gastrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme - Gastrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Gastrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Gastrolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme	Projektör Yazı tahtası	
Göğüs Hastalıklarına İlişkin Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını sıralayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun hazırlanmış PowerPoint sunusu Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> Bilgisayar Projeksiyon	

	- Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Göğüs hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme		
Nöroloji Hastalıklarına İlişkin Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını sıralayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun hazırlanmış PowerPoint sunusu Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> Bilgisayar Projeksiyon	

	bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Nöroloji hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme		
Yoğun Bakımda Yatan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Yoğun bakımda yatan bireye yönelik multiorgan yetmezliğinin tanımını ve risk faktörlerini açıklayabilme - Yoğun bakımda yatan, multiorgan yetmezliği olan bireyin verilerini fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun şekilde toplayabilme - Yoğun bakımda yatan, multiorgan yetmezliği olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Yoğun bakımda yatan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Yoğun bakımda yatan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Yoğun bakımda yatan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme - Yoğun bakımda yatan, multiorgan yetmezliği olan bireye oluşturduğu hemşirelik bakım planı sınıf ortamında sunabilme - Yoğun bakımda yatan, multiorgan yetmezliği olan bireye oluşturduğu hemşirelik bakım planı sınıf ortamında tartışabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun hazırlanmış PowerPoint sunusu Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> Bilgisayar Projeksiyon	
Kardiyak Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Kardiyak problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Kardiyak problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Kardiyak problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Kardiyak problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını sıralayabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun hazırlanmış PowerPoint sunusu Anlatma Tartışma Soru-cevap	

	- Kardiyak problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Kardiyak problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Kardiyak problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Kardiyak problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme - Kardiyak problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Kardiyak problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme - Kardiyak problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Kardiyak problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Kardiyak problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme	Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> Bilgisayar Projeksiyon	
Endokrin Hastalıklarına İlişkin Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını sıralayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun hazırlanmış PowerPoint sunusu Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> Bilgisayar Projeksiyon	

	- Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Endokrin hastalıklarına ilişkin problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme		
Onkolojik /Hematolojik Problemi Olan Birey ve Hemşirelik Bakımı	- Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireyin hastalığını tanımlayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireyin hastalığının etiyolojisini açıklayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireyin hastalığının patofizyolojisini açıklayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireyin hastalığının belirti ve bulgularını sıralayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireyde gelişen sorunların klinik bakımlarını açıklayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireye hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireye hemşirelik bakım planını uygulayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireyde hemşirelik bakımının sonuçlarını karşılaştırabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireye yönelik oluşturulan hemşirelik bakım planı ilkelerini sınıf ortamında tartışabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik öncelikli eğitim konusu belirleyebilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Fonksiyonel sağlık örüntülerine uygun hazırlanmış PowerPoint sunusu Anlatma Tartışma Soru-cevap Vaka Tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> Bilgisayar Projeksiyon	

	- Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim planı yapabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik eğitim uygulayabilme - Onkolojik /Hematolojik problemi olan bireylere ve ailelerine yönelik verilen eğitimi değerlendirebilme		
--	--	--	--

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI MODÜL IV
MÜFREDAT KİTABI**

**ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
HEMŞİRELİĞİ**

BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL IV (ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)	Dersin Seviyesi	Dersin Kodu	Dersin Tipi	Dersin Dönemi	Yerel Kredi	AKTS Kredisi
	Birinci düzey	HEM 414	Zorunlu	8	10.00	10.00
Değerlendirme Yöntemleri						
Yarıyıl İçi Değerlendirme	Sayısı			Katkı Yüzdesi		
Ara sınav - Klinik sınav (%25) - Öğretim elemanı (%65) - Klinik hemşiresi (%10)	1			50		
Kısa sınav	0			0		
Ödev	2			50		
Yarıyıl İçi Toplam				100		
Yarıyıl içi değerlendirmelerin başarıya katkı oranı				40		
Yarıyıl sonu sınavının başarıya katkı oranı				60		
Genel Toplam				100		

Dersin Tanımı: Bu ders, pediatri hemşireliği uygulamasını içeren bir modüldür. Modül içerisinde öğrencilere 0-18 yaş grubuna yönelik normal büyüme-gelişme ve tüm sağlıktan sapma durumlarına (hastanede yatan çocuk-aile, pediatriye sık görülen hastalıklar- endokrin, nöroloji, nefroloji, genitouriner, kas-iskelet, hematoloji-onkoloji, kollajen-doku hastalıkları, beslenme bozukluğu, konjenital defektli yenidoğan, enfeksiyonlar, ilaç uygulamaları) ilişkin bilgi verilir ve ilgili alanlardaki uygulamalarda beceri kazandırılır.

Dersin Amacı: Modülde öğrenciden çocuğun tanımını yapabilmesi, boy ve kilosunu ölçebilmesi, fiziksel gelişimini büyüme eğrisine göre değerlendirebilmesi, yaşam bulgularını değerlendirebilmesi bilişsel gelişimini değerlendirebilmesi, sosyal gelişimini değerlendirebilmesi, cinsel gelişimini değerlendirebilmesi, ahlak gelişimini değerlendirebilmesi, oyun özelliklerini değerlendirebilmesi, hastanede yatmanın çocuğun gelişimine etkisini değerlendirebilmesi, aile merkezli bakım uygulayabilmesi, hastalığa ve gelişim dönemine uygun hemşirelik bakım planı yapabilmesi, hemşirelik bakım sonuçlarını değerlendirebilmesi, değerlendirme sonucuna göre bakıma yön verebilmesi, yaş dönemine ve hastalığına uygun çocuk ve ailesine eğitim verebilmesi, yaş dönemine ve hastalığına uygun evde bakım izlemi geliştirebilmesi, yapılan uygulamalarda (ilaç uygulaması, sıvı takibi, NG ile besleme, TİT bağlama vb) çocuğun özelliklerini dikkate alması ve yenidoğan muayenesi yapabilmesi beklenmektedir.

Dersin Veriliş Şekli: Modül 5 haftalık rotasyonlar şeklinde bahar ve güz dönemlerinde verilmektedir. Bu modül haftada 2 saat vaka tartışması ve 32 saat klinik uygulama olarak verilir. Modüldeki vaka tartışmaları ve klinik uygulama ilgili anabilim dalı öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir. Her kliniğe özgü en sık rastlanan vakalar, dersin hedefleri doğrultusunda kavram haritası yöntemi ile hazırlanan hemşirelik bakım planları tartışılacaktır.

Dersin Öğrenme Çıktıları:

1. Bebek/çocuğun büyüme ve gelişmesini değerlendirir.
2. Teorik bilgiyi uygulama alanına aktararak hemşirelikte problem çözme sürecini kullanır.
3. Pediatriye sık görülen hastalıkların bakımını yapar.
4. Çocuk sağlığını korumaya ve geliştirmeye yönelik kanıt temelli girişimler planlar.
5. Sağlıktan sapma durumlarının bebek/çocuk-aile üzerindeki etkilerini değerlendirir.
6. Sağlıktan sapma durumlarında aile merkezli ve bütüncül olarak hemşirelik bakımı verir.
7. Çocuk ve ailesinin gereksinimlerine uygun öğretim yapar.
8. Çocuğun özelliklerini dikkate alarak uygulama yapar (ilaç uygulamaları, sıvı takibi, NG ile besleme...).
9. Güncel literatürü dikkate alarak vaka tartışması yapar.

HEM 414 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL IV (ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)

Modül Konuları:

Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliğini ilgilendiren tüm konular.

Modül Hedefleri: Öğrenci bu modül sonunda;

- Yenidoğan/bebek/çocuğun fizik muayenesini yapabilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme
- Bebek/çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme
- Bebek/çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme
- Bebek/çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme
- Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun bakımında aile katılımını planlayabilme
- Yenidoğanın bakımını bireyselleştirilmiş gelişimsel bakım uygulamaları ile planlayabilme
- Kalp defektlerinin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Solunum yolu hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Endokrin sistem hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Hematoloji-onkoloji hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- GİS anomalilerinin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- GÜS anomalilerinin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- MSS anomalilerinin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Kas iskelet sistemi hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Sinir sistemi hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Hiperterminin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun hastalığına ve gelişim dönemine uygun hemşirelik bakım planı yapabilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun yaş dönemi ve hastalığına uygun çocuk ve ailesine eğitim verebilme
- Çocuğun özelliklerini dikkate alarak uygulama yapabilme (ilaç uygulamaları, sıvı takibi, NG ile besleme...)
- Çocuk sağlığına ilişkin riskli durumları tanımlayabilme
- Yabancı cisim aspirasyonunun çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğa ve ailesine danışmanlık yapabilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun sağlığının korunmasına yönelik hemşirelik bakımı verebilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun sağlığının sürdürülmesine yönelik hemşirelik bakımı verebilme
- Yenidoğan/bebek/çocuğun sağlığının geliştirilmesine yönelik hemşirelik bakımı verebilme

Vaka konuları:

- Yüksek riskli yenidoğan ve hemşirelik bakımı
- Merkezi sinir sistemi defekti olan bebek/yenidoğan ve hemşirelik bakımı
- Respiratuvar Distress Sendrom'u (RDS) olan yenidoğan ve hemşirelik bakımı
- Hiperbilirubinemi olan bebek ve hemşirelik bakımı
- Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuk ve hemşirelik bakımı
- Hipertermi olan bebek/çocuk ve hemşirelik bakımı
- Dehidratasyon olan bebek/çocuk ve hemşirelik bakımı
- Kalp defekti olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Solunum sistemi sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- T1DM olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Menenjit olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Üriner sistem sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı

- Nörolojik sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Endokrin sistem hastalığı olan çocuk ve hemşirelik bakımı
- Hematoloji-onkoloji hastalığı olan çocuk ve hemşirelik bakımı

HEM 414 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL IV (ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ) TEORİK/VAKA DERS PLANI

VAKA KONULARI	HEDEFLER	ÖĞRETİM METODLARI	KAYNAKLAR
Yüksek Riskli Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı	- Yüksek riskli yenidoğanın fizik muayenesini yapabilme - Yüksek riskli yenidoğanın fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Yüksek riskli yenidoğanın sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - Hastanede yatmanın yenidoğan ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Yüksek riskli yenidoğanın bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Yenidoğana bireyselleştirilmiş gelişimsel bakım uygulayabilme - Yüksek riskli yenidoğana kavram haritası ile hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Yüksek riskli yenidoğan için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Yüksek riskli yenidoğan için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Arac-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	1. Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği Cilt I-II, Genişletilmiş 11. Baskı, Sistem Ofset Basımevi, Ankara, 2013. 2. Potts NL, Mandleco BL. Pediatric Nursing: Caring for Children and Their Families. 3rd Ed. Delmar Cengage Learning Inc. NY, 2012. 3. Hockenberry M, Wilson D. Rodgers CC. Wong's Essentials Pediatric Nursing. 10th Ed, Elsevier Inc., St. Louis-Missouri, 2017. 4. Conk Z, Başbakkal Z, Bal Yılmaz H, Bolışık B (Eds). Pediatri Hemşireliği. 2. Baskı, Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2018. 5. Törüner EK, Büyükgöncü L. Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Ankara Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 2017. 6. Marcante KJ, Kliegman RM. Nelson Essentials of Pediatrics. 8th Ed, Elsevier Inc., Philadelphia, 2019. 7. Ball JW, Bindler RC, Cowen K, Shaw MR. Principles of Pediatric Nursing. 7th Ed. Pearson, Manhattan, 2017. 8. Çavuşoğlu H (Ed). Pediatri Hemşireliği Akıl Notları. Güneş Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2017. 9. Canbulat Şahiner N, Açıkgöz A, Demirgöz Bal M (Çev Eds). Çocuk Hemşireliği Klinik Uygulama Becerileri Kitabı. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara, 2014. 10. Yiğit R. Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişim. Sistem Ofset, Ankara, 2009. 11. Senemoğlu N. Gelişim Öğrenme ve Öğretim. 27. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2018. 12. Santrock JW. Child Development. 14th Ed, McGraw Hill, NY, 2014. 13. Feldman RS. Child Development, 7th Ed, Pearson, Boston, 2016. 14. Gökçay G, Beyazova U. İlk Beş Yaşta Çocuk Sağlığı İzlemi. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2017. 15. Dağoğlu T, Görak G (Eds). Temel Neonatoloji ve
Merkezi Sinir Sistemi (MSS) Defekti Olan Bebek/Yenidoğan Ve Hemşirelik Bakımı	- MSS defektlerinin patofizyolojisini açıklayabilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin fizik muayenesini yapabilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin bilişsel gelişimini değerlendirebilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin sosyal gelişimini değerlendirebilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin cinsel gelişimini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Arac-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	8. Çavuşoğlu H (Ed). Pediatri Hemşireliği Akıl Notları. Güneş Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2017. 9. Canbulat Şahiner N, Açıkgöz A, Demirgöz Bal M (Çev Eds). Çocuk Hemşireliği Klinik Uygulama Becerileri Kitabı. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara, 2014. 10. Yiğit R. Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişim. Sistem Ofset, Ankara, 2009. 11. Senemoğlu N. Gelişim Öğrenme ve Öğretim. 27. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2018. 12. Santrock JW. Child Development. 14th Ed, McGraw Hill, NY, 2014. 13. Feldman RS. Child Development, 7th Ed, Pearson, Boston, 2016. 14. Gökçay G, Beyazova U. İlk Beş Yaşta Çocuk Sağlığı İzlemi. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2017. 15. Dağoğlu T, Görak G (Eds). Temel Neonatoloji ve

	- etkilerini değerlendirebilme - MSS defekti olan yenidoğan/bebeğin bakımına ailenin katılımını planlayabilme - MSS anomalilerinin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - MSS defekti olan bebeğe kavram haritası ile hemşirelik bakım planı oluşturabilme - MSS defekti olan bebek için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - MSS defekti olan bebek için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme		Hemşirelik İlkeleri. Yenilenmiş 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2008. 16. Okumuş N, Zenciroğlu A (Çev. Eds). Bir Bakışta Neonatoloji. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2013. 17. Okumuş N, Zenciroğlu A (Çev. Eds). Yenidoğan Muayenesi: Kanıta Dayalı Bir Rehber. Neonatoloji. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2014. 18. American Diabetes Association. 13. Children and adolescents: Standards of Medical Care in Diabetes2020. Diabetes Care 2020; 43(Suppl. 1): S163-S182.
Yabancı Cisim Aspirasyonu Olan Bebek/Çocuk Ve Hemşirelik Bakımı	- Yabancı cisim aspirasyonuna neden olan durumları açıklayabilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan bebek/çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	19. American Diabetes Association. 2. Classification and diagnosis of diabetes: Standards of Medical Care in Diabetes2020. Diabetes Care 2020; 43(Suppl. 1): S14-S31. 20. American Diabetes Association. 6. Glycemic targets: Standards of Medical Care in Diabetes2020. Diabetes Care 2020; 43(Suppl. 1):S66-S76. 21. American Diabetes Association. 7. Diabetes Technology: Standards of Medical Care in Diabetes-2020. Diabetes Care 2020; 43(Suppl. 1): S77-S88. 22. International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas. 9th ed. USA, 2019. 23. Classification of diabetes mellitus. Geneva: World Health Organization; 2019. Licence: CC BY-NC-1. SA 3.0 IGO. 24. American Diabetes Association. The Type 1 Diabetes Self-Care Manual. USA, 2018. https://doi.org/10.2337/9781580406208

	- Yabancı cisim aspirasyonunun çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan çocuğa kavram haritası ile bakım planı yapabilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Yabancı cisim aspirasyonu olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme		
Hipertermisi Olan Bebek/Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Hiperterminin fizyopatolojisini açıklayabilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Hiperterminin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Hipertermisi olan bebek/çocuğa kavram haritası ile bakım planı oluşturabilme - Hipertermisi olan bebek/çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Hipertermisi olan bebek/çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gerec-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	

	tartışabilme		
Kalp Defekti Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Kalp defektlerini açıklayabilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Kalp defektlerinin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Kalp defekti olan bebek/çocuğa kavram haritası ile hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Kalp defekti olan bebek/çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Kalp defekti olan bebek/çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	
Solunum Sistemi Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Çocuklarda görülen solunum sistemi sorunlarını açıklayabilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u>	

	öngörebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Solunum sistemi hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuğa kavram haritası ile hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Solunum sistemi sorunu olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme	İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	
T1DM Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- T1DM fizyopatolojisini açıklayabilme - T1DM olan çocuğun fizik muayenesini yapabilme - T1DM olan çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - T1DM olan çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - T1DM olan çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - T1DM olan çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	

	- T1DM olan çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - T1DM olan çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - T1DM olan çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - T1DM olan çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - T1DM'nin çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - T1DM olan çocuğa kavram haritası ile hemşirelik bakım planı yapabilme - T1DM olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - T1DM olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme		
Gastrointestinal Sistem Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Gastrointestinal sistem sorunlarını açıklayabilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Gastrointestinal sorunu olan çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Arac-Gerec-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	

	- Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Gastrointestinal sistem hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuğa kavram haritası ile hemşirelik bakım planı yapabilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuk için yapıyığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Gastrointestinal sistem sorunu olan çocuk için yapıyığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme		
Üriner Sistem Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Üriner sistem sorunlarını açıklayabilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Arac-Gerec-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	

	- etkilerini değerlendirebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Üriner sistem hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Üriner sistem sorunu olan çocuğa kavram haritası ile hemşirelik bakım planı yapabilme - Üriner sistem sorunu olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Üriner sistem sorunu olan çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme		
Nörolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı	- Nörolojik sorunları açıklayabilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun fizik muayenesini yapabilme - Nörolojik sorunu olan çocuğun fizik muayenesi bulguları sonucu olası riskleri öngörebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun sistem fonksiyonlarını açıklayabilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun bilişsel gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun sosyal gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun cinsel gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun ahlak gelişimini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun oyun özelliklerini değerlendirebilme - Hastanede yatmanın çocuk ve üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğun bakımına ailenin katılımını planlayabilme - Nörolojik sistem hastalıklarının çocuk/aile üzerindeki etkilerini değerlendirebilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuğa	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Kavram haritası Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) İzolabant	

	kavram haritası ile hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında sunabilme - Nörolojik sorunu olan bebek/çocuk için yaptığı kavram haritasını sınıf ortamında tartışabilme		
--	--	--	--

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI MODÜL V
MÜFREDAT KİTABI**

**CERRAHİ HASTALIKLARI
HEMŞİRELİĞİ**

BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL V (CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)	Dersin Seviyesi	Dersin Kodu	Dersin Tipi	Dersin Dönemi	Yerel Kredi	AKTS Kredisi
	Birinci düzey	HEM 415	Zorunlu	8	10.00	10.00
Değerlendirme Yöntemleri						
Yarıyıl İçi Değerlendirme	Sayısı			Katkı Yüzdesi		
Ara sınav - Klinik sınav (%25) - Öğretim elemanı (%65) - Klinik hemşiresi (%10)	1			50		
Kısa sınav	0			0		
Ödev	2			50		
Yarıyıl İçi Toplam				100		
Yarıyıl içi değerlendirmelerin başarıya katkı oranı				40		
Yarıyıl sonu sınavının başarıya katkı oranı				60		
Genel Toplam				100		

Dersin Tanımı: Bu modülde öğrenciler genel cerrahi, beyin cerrahi, kalp damar cerrahi servis ve yoğun bakım, genel cerrahi, beyin cerrahi, göğüs cerrahi servis ve yoğun bakım, ortopedi, üroloji ve acil servis gibi kliniklerde uygulama yapmaktadırlar. Haftada bir gün vaka tartışması yapılmaktadır. Vakalar intrakranial kitle, kolon kanseri (stoma), Whipple cerrahisi (Pankreas tümörü) meme kanseri (mastektomi), açık kalp ameliyatı, mesane tümörü, total kalça protezi, transiyondaki hastanın bakımı, arrest, travmadan oluşmaktadır. Öğrenciler beş haftada bir klinik rapor hazırlamaktadırlar.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı; cerrahi hastalıkları hemşireliği bakımı hakkında bilgi vermek, post operatif ve pre operatif hemşirelik bakımını öğretmek, teorik bilgiyi uygulama alanına aktararak hemşirelikte problem çözme sürecini kullanabilme yeteneğini geliştirmek ve bireye bakım verirken bütüncül bakım (fiziksel, mental, sosyal, entelektüel) vermeyi geliştirmektir.

Dersin Veriliş Şekli: Modül 5 haftalık rotasyonlar şeklinde bahar ve güz dönemlerinde verilmektedir. Bu modül haftada 2 saat vaka tartışması ve 32 saat klinik uygulama olarak verilir. Modüldeki vaka tartışmaları ve klinik uygulama ilgili anabilimdalı öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir. Her kliniğe özgü en sık rastlanan vakalar dersin hedefleri doğrultusunda olgu sunumu şeklinde oluşturularak hemşirelik bakım planları tartışılır.

Dersin Öğrenme Çıktıları:

1. Cerrahi hastalıkları hemşireliği bakımı hakkında bilgiye sahiptir.
2. Cerrahi girişim sonrası hastanın rehabilitasyonunu planlar.
3. Teorik bilgiyi uygulama alanına aktararak hemşirelikte problem çözme sürecini kullanır.
4. Bireye bakım verirken bütüncül bakım vermeyi geliştirir.
5. Ameliyat öncesi hasta hazırlığı yapar, ameliyat sonrası hasta bakımı yapar.
6. Cerrahi girişim sonrası hastanın taburculuk eğitimini planlar.
7. Cerrahi girişim gerektiren hastalıklarda kanıta dayalı uygulamaları takip eder.
8. Güncel literatürü dikkate alarak vaka tartışması yapar.

HEM 415 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL V(CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)

Modül Konuları:

Cerrahi hastalıkları hemşireliğinin bütün konuları

Modülün Hedefleri: Öğrenci bu modül sonunda;

- Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi bakımını uygulayabilme
- Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme
- Koroner arter cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası bakımını uygulayabilme
- Koroner arter cerrahisi geçirmiş hastanın taburculuk eğitimini planlayabilme
- Arrest gelişen hastaya yapılacak öncelikli hemşirelik uygulamalarını sayabilme
- Arrest gelişen hastanın tanımlarını belirleyebilme
- Arrest gelişen hastanın izlem bakımını uygulayabilme
- Arrest gelişen hastanın yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi bakımını uygulayabilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası bakımını uygulayabilme
- İntrakranial tümör cerrahisi geçirmiş hastanın taburculuk eğitimini planlayabilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi bakımını uygulayabilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası bakımını uygulayabilme
- Sindirim sistemi kanser cerrahisi geçirmiş hastanın taburculuk eğitimini planlayabilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi bakımını uygulayabilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası bakımını uygulayabilme
- Akciğer kanseri cerrahisi geçirmiş hastanın taburculuk eğitimini planlayabilme

- Total kalça protezi/traksiyon uygulanacak hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanılarını belirleyebilme
- Total kalça protezi/traksiyon uygulanacak hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Total kalça protezi/traksiyon uygulanacak hastanın ameliyat öncesi izlem, tedavi ve bakımını uygulayabilme
- Total kalça protezi/traksiyon uygulanmış hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanılarını belirleyebilme
- Total kalça protezi/traksiyon uygulanacak hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme
- Total kalça protezi/traksiyon uygulanmış hastanın ameliyat sonrası bakımını uygulayabilme
- Total kalça protezi/traksiyon uygulanmış hastanın taburculuk eğitimini planlayabilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanılarını belirleyebilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planı oluşturabilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi bakımını uygulayabilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanılarını belirleyebilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme
- Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçları değerlendirebilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirmiş hastanın ameliyat sonrası bakımını uygulayabilme
- Mesane kenseri cerrahisi geçirmiş hastanın taburculuk eğitimini planlayabilme

Vaka Konuları

- Koroner by-pass/kalp kapak cerrahisi ve hemşirelik bakımı
- Arrest ve hemşirelik bakımı
- İntrakranial tümör ve hemşirelik bakımı
- Kolon kanseri/whipple/gastrektomi ve hemşirelik bakımı
- Akciğer kanser cerrahisi ve hemşirelik bakımı
- Total kalça protezi/traksiyon ve hemşirelik bakımı
- Mesane kanser cerrahisi ve hemşirelik bakımı

HEM 415 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL V (CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ) TEORİK / VAKA DERS PLANI

VAKA KONULARI	HEDEFLER	ÖĞRETİM METODLARI	KAYNAKLAR
Koroner By-Pass Ve Hemşirelik Bakımı	- Koroner arter hastalıklarının patofizyolojisini açıklayabilme - Koroner arter hastalıklarında görülen belirti ve bulguları sayabilme - Koroner arter hastalıklarının belirti ve bulguları patofizyolojisine göre yorumlayabilme - Koroner arter hastalıklarında risk faktörlerini sayabilme - Koroner arter hastalıklarında cerrahi yöntemlerini açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme - Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme - Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme - Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme - Koroner arter cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme - Koroner arter hastalıklarının cerrahisi sonrası gelişebilecek komplikasyonlarına yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme - Koroner arter hastalıklarının cerrahisi sonrası evde bakıma taburculuk eğitimi oluşturabilme - Koroner by-pass olan hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - Koroner by-pass olan hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)	Öğretim Yöntemleri Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap Araç-Gereç-Materyal İnternet Projektör Yazı tahtası	1. Karadakovan A, Aslan FE. “Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım” Nobel Kitabevi, İstanbul, 2010. 2. Çelik S, Taşdemir N. “Güncel Yöntemlerle Cerrahi Hastalıklarda Bakım” Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Antalya, 2018. 3. Akyolcu N, Aksoy G, Kanan N. Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul, 2011. 4. Akyolcu N, Aksoy G, Kanan N. Cerrahi Hemşireliği I. Nobel Kitabevi, İstanbul, 2018. 5. Akyolcu N, Aksoy G, Kanan N. Cerrahi Hemşireliği II. Nobel Kitabevi, İstanbul, 2018. 6. Eti Aslan F. Cerrahi Bakım: Vaka Analizleri İle Birlikte. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2017. 7. Özhan Elbaş N. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Akıl Notları. Güneş Tıp Kitabevi, Ankara, 2015. 8. Ovayolu N, Ovayolu Ö. (Edit.) Patofizyoloji. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2016. 9. Nurten A, Anđ Ö. (Edit.). Basitleştirilmiş Klinik Patofizyoloji. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2016. 10. Dahili ve Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği. Dentlinger N, Ramdin V, Çeviri Editörleri, Çelik S, Yeşilbalkan Usta Ö, Nobel Akademik yayıncılık, Ankara, 2015. 11. Burke KM, Mohn-Brown EL, Eby L. Medical-Surgical Nursing Care. Pearson, 2011. 12. Sayek İ, Sayek Temel Cerrahi. Güneş Tıp Kitabevi, Ankara, 2013. 13. Dahili ve Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Klinik El Kitabı. Perrecone M.R, Shannon C.E. Çeviri Editörleri, Mert H, Bilik Ö. Palme
Arrest ve Hemşirelik Bakımı	- Arrest patofizyolojisini açıklayabilme - Arrest belirtilerini sıralayabilme - Arrest belirtileri ile patofizyolojisini ilişkilendirebilme - Arrest risk faktörlerini sayabilme - Arrest gelişen hastanın hemşirelik bakımını	Öğretim Yöntemleri Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap	

	- planlayabilme - Arrest gelişen hastaya yapılacak uygulamaları açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme - Arrest olan hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - Arrest olan hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)	<u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projektör Yazı tahtası	Kitabevi, Ankara, 2019.
İntrakranial Tümör/Kanama ve Hemşirelik Bakımı	- İntrakranial tümör/kanama patofizyolojisini açıklayabilme - İntrakranial tümör /kanama belirti ve bulgularının patofizyolojisini yorumlayabilme - İntrakranial tümörde/kanamada görülen belirti ve bulguları açıklayabilme - İntrakranial tümör/kanama risk faktörlerini sayabilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahi yöntemlerini açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçları değerlendirebilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat öncesi hemşirelik bakım planını oluşturabilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi geçirecek hastanın ameliyat sonrası hemşirelik bakım planını oluşturabilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi sonrası gelişebilecek komplikasyonlarına yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi sonrası evde bakıma ilişkin taburculuk eğitimi oluşturabilme - İntrakranial tümör/kanama cerrahisi hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - İntrakranial tümör/kanama hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projektör Yazı tahtası	

	tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)		
Sindirim Sistemi Kanserleri (Kolon Kanseri/ Whipple/ Gastrektomi) ve Hemşirelik Bakımı	- Sindirim sistemi kanserlerinin patofizyolojisini açıklayabilme - Sindirim sistemi kanserlerinin belirti ve bulgularını patofizyolojisine göre yorumlayabilme - Sindirim sistemi kanserlerinde görülen belirti ve bulguları açıklayabilme - Sindirim sistemi kanserlerinin risk faktörlerini sayabilme - Sindirim sistemi kanserlerinin cerrahi yöntemlerini açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçları değerlendirebilme - Sindirim sistemi kanserleri cerrahisi öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme - Sindirim sistemi kanserleri cerrahisi öncesi hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Sindirim sistemi kanserleri cerrahisi sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme - Sindirim sistemi kanserleri cerrahisi öncesi hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Sindirim sistemi kanserleri cerrahisi sonrası gelişebilecek komplikasyonlarına yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme - Sindirim sistemi kanserleri cerrahisi sonrası evde bakıma ilişkin taburculuk eğitimi oluşturabilme - Sindirim sistemi kanserleri hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - Sindirim sistemi kanserleri olan hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projektör Yazı tahtası	
Akciğer Kanser Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	- Akciğer kanseri patofizyolojisini açıklayabilme - Akciğer kanseri belirti ve bulgularını patofizyolojisine göre yorumlayabilme - Akciğer kanseri belirti ve bulgularını açıklayabilme - Akciğer kanseri risk faktörlerini sayabilme - Akciğer kanseri cerrahi yöntemlerini açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet	

	- sonuçları değerlendirebilme - Akciğer kanseri cerrahisi öncesi öncelikli tanılarını belirleyebilme - Akciğer kanseri cerrahisi öncesi hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Akciğer kanseri cerrahisi sonrası öncelikli tanılarını belirleyebilme - Akciğer kanseri cerrahisi sonrası hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Akciğer kanseri cerrahisi sonrası gelişebilecek komplikasyonlarına yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme - Akciğer kanseri cerrahisi sonrası evde bakıma ilişkin taburculuk eğitimi oluşturabilme - Akciğer kanseri olan hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - Akciğer kanseri olan hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)	Projektör Yazı tahtası	
Total Kalça Protezi/ Traksiyon ve Hemşirelik Bakımı	- Kırık patofizyolojisini açıklayabilme - Kırık belirti ve bulgularını patofizyolojisine göre yorumlayabilme - Kırık belirti ve bulgularını açıklayabilme - Kırık risk faktörlerini sayabilme - Kırıkta uygulanan cerrahi yöntemlerini açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçları değerlendirebilme - TKP/ Traksiyon öncesi öncelikli tanılarını belirleyebilme - TKP/ Traksiyon öncesi - hemşirelik bakım planı oluşturabilme - TKP/ Traksiyon sonrası öncelikli tanılarını belirleyebilme - TKP/ Traksiyon sonrası hemşirelik bakım planı oluşturabilme - TKP/ Traksiyon sonrası gelişebilecek komplikasyonlarına yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme - TKP/ Traksiyon sonrası evde bakıma ilişkin	<u>Öğretim Yöntemleri</u> <u>Öğretim Yöntemleri</u> Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projektör Yazı tahtası	

	- taburculuk eğitimi oluşturabilme - TKP/ Traksiyon olan hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - TKP/ Traksiyon olan hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)		
Mesane Kanseri Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	- Mesane kanseri patofizyolojisini açıklayabilme - Mesane kanseri belirti ve bulgularını patofizyolojisine göre yorumlayabilme - Mesane kanseri belirti ve bulgularını açıklayabilme - Mesane kanseri risk faktörlerini sayabilme - Mesane kanseri cerrahi yöntemlerini açıklayabilme - Hastaya ilişkin yaşam bulguları ve laboratuvar sonuçları değerlendirebilme - Mesane kanseri cerrahisi öncesi öncelikli tanımlarını belirleyebilme - Mesane kanseri cerrahisi öncesi hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Mesane kanseri cerrahisi sonrası öncelikli tanımlarını belirleyebilme - Mesane kanseri cerrahisi sonrası hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Mesane kanseri cerrahisi sonrası gelişebilecek komplikasyonlara yönelik hemşirelik girişimlerini açıklayabilme - Mesane kanseri cerrahisi sonrası evde bakıma ilişkin taburculuk eğitimi oluşturabilme - Mesane kanseri cerrahisi olan hastayı olgu takdimi şeklinde sunabilme - Mesane kanseri cerrahisi olan hastanın bakım planını sınıf ortamında diğer arkadaşlarıyla tartışabilme (ilaç tedavisi, lab. bulgusu ve hemşirelik bakımı)	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Olgu sunumu Anlatma Tartışma Soru-cevap <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Projektör Yazı tahtası	

**BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK
UYGULAMALARI MODÜL VI
MÜFREDAT KİTABI**

**DOĞUM-KADIN SAĞLIĞI VE
HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ**

BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL VI (DOĞUM-KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)	Dersin Seviyesi	Dersin Kodu	Dersin Tipi	Dersin Dönemi	Yerel Kredi	AKTS Kredisi
	Birinci düzey	HEM 416	Zorunlu	8	10.00	10.00
Değerlendirme Yöntemleri						
Yarıyıl İçi Değerlendirme	Sayısı			Katkı Yüzdesi		
Ara sınav - Klinik sınav (%25) - Öğretim elemanı (%65) - Klinik hemşiresi (%10)	1			50		
Kısa sınav	0			0		
Ödev	2			50		
Yarıyıl İçi Toplam				100		
Yarıyıl içi değerlendirmelerin başarıya katkı oranı				40		
Yarıyıl sonu sınavının başarıya katkı oranı				60		
Genel Toplam				100		

Dersin Tanımı: Bu modülde, üreme sistemi, prenatal, natal ve postnatal dönem ve bu dönemle ilgili riskli durumlar, jinekolojik sorunlar, kadın sağlığının korunması ve hemşirenin rolü hakkında bilgi verilir ve ilgili alanlardaki uygulamalarda beceri kazandırılır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı; kadın, fetus ve yenidoğan sağlığını koruma ve geliştirmeyi ve kadın sağlığı ile ilgili hastalığı olan bireye bütüncül bakım vermeyi ve hemşirelik sürecini kullanabilme yeteneğini geliştirmektir. Bu modülün sonunda öğrencilerin kadın sağlığı ve hastalıklarına ilişkin hemşirelik uygulamalarını kanıta dayalı olarak yapabilmesi beklenmektedir.

Dersin Veriliş Şekli: Modül 5 haftalık rotasyonlar şeklinde bahar ve güz dönemlerinde verilmektedir. Modüldeki vaka tartışmaları ve klinik uygulama ilgili anabilimdalı öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir. Her kliniğe özgü en sık rastlanan vakalar dersin hedefleri doğrultusunda olgu sunumu şeklinde oluşturularak hemşirelik bakım planları tartışılır.

Dersin Öğrenme Çıktıları:

1. Kadın sağlığı ve hastalıkları ile ilgili kanıta dayalı kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanarak yaşam dönemlerine göre kadına bakım verir.
2. Kadın, fetus ve yenidoğan sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik kanıt temelli bakım ve eğitim verir.
3. Kadın ve fetus sağlığında sapma durumunda problem çözme yöntemini kullanarak bütüncül bakım verir.
4. Üreme sağlığı konusunda birey, aile ve topluma eğitim verir.
5. Güncel literatürü takip ederek birey, aile ve topluma aile planlaması danışmanlığı yapar.
6. Kadın ve kadın sağlığına yönelik bilimsel ve sosyal etkinliklerde yer alır.
7. Kadının sağlığının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülmesi hizmetlerinde uygun iletişim tekniklerini kullanarak ve diğer disiplinlerle işbirliği içinde çalışarak gerçekleştirir.
8. Kadının sağlığı ve hastalıklarına yönelik uygulamalarda insan hak ve onuruna saygı gösterip; mevzuat, mesleki değerler ve etik ilkelere uygun davranır.
9. Güncel literatürü takip ederek vaka tartışması yapar.

HEM 416 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL VI (DOĞUM-KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ)

Modül Konuları: Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliğini ilgilendiren tüm konular

Modül Hedefleri: Öğrenci bu modül sonunda;

- Prekonsepsiyonel bakım ve izlem yapabilme
- Doğum öncesinde hemşirelik bakımı verebilme
 - Gebeden anamnez alabilme
 - Gebe izlemi yapabilme
 - Leopold manevraları ile fetüsün pozisyon ve prezentasyonunu belirleyebilme
 - Leopold manevraları ile fetüsün pozisyon ve prezentasyonunu değerlendirebilme
 - Tahmini doğum tarihini hesaplayabilme
 - Fetal sağlığı değerlendirebilme
 - Fetusun kalp seslerini dinleyebilme
 - Gebelik dönemindeki kadına beslenme eğitimi yapabilme
 - Kadının/çiftin ebeveynliğe hazıroluşluğunu değerlendirebilme
- Riskli gebelikleri izleyebilme
 - Gebelikte kanaması olan kadını takip edebilme
 - Preeklemsi-eklemsili genin izlemine yapabilme
 - Erken doğum tehdidi olan gebenin izlemine yapabilme
- Doğum sırasında hemşirelik bakımı verebilme
 - Kontraksiyonları değerlendirebilme
 - Non-farmakolojik, tamamlayıcı ve bütünsel ağrı kontrol yöntemlerini uygulayabilme
 - İndüksiyon takibi yapabilme
 - İkınma eğitimi verebilme
 - Doğum eyleminde gebeye yardım edebilme
 - Doğum eylemine yardım edebilme/etkin katılabilme
- Doğum sonu dönemde hemşirelik bakımı verebilme
 - Plasentanın ayrılma belirtilerini değerlendirebilme
 - Fundus masajı yapabilme
 - Kanama kontrolü yapabilme
 - Yenidoğan bebeğin bakımını verebilme
 - Anne bebek etkileşimini başlatabilme
 - Epizyotomi bakımını yapabilme
 - Loşia izlemi yapabilme
 - Meme bakımı yapabilme
 - Anneye emzirme danışmanlığı verebilme
 - Perine bakımı eğitimi verebilme
 - Emzirlilik dönemindeki kadına beslenme eğitimi yapabilme
 - Aile planlaması danışmanlığı yapabilme
 - Normal doğum ya da sezeryan ile doğum yapan kadının bakım gereksinimlerini analiz edebilme
- Doğum sonu dönemde riskli durumları tanımlayabilme
- Doğum sonu dönemdeki kadının biyopsikososyal verilerini riskli durumlar açısından değerlendirebilme
- Üreme sistemi enfeksiyonları ve cinsel yolla bulaşan hastalıkları tanımlayabilme
- Üreme sistemi enfeksiyonları ve cinsel yolla bulaşan hastalıkları olan kadının izlemine yapabilme
- Üreme siklusu anomalilerini tanımlayabilme
- Üreme organlarının yapısal ve fonksiyonel bozukluklarında hemşirelik bakımı uygulayabilme
- Jinekolojik diğer hastalıklarda hemşirelik bakımı uygulayabilme
- Yaş/gelişim dönemlerine özgü temel düzeyde cinsel sağlık eğitimi verebilme
- Yaş/gelişim dönemlerine özgü temel düzeyde üreme sağlığı eğitimi verebilme

- Kendi kendine meme muayenesi eğitimi verebilme
- Kendi kendine vulva muayenesi eğitimi verebilme
- Cinsel işlev bozukluklarında hemşirelik bakımı verebilme
- Üreme sağlığı sorunlarında hemşirelik bakımı verebilme
- Sağlıklı, riskli ve hasta olan kadının tanılamasını yapabilme
- Sağlıklı, riskli ve hasta olan kadına gerekli bakımı verebilme
- Sağlıklı, riskli ve hasta olan kadın ve aileye danışmanlık yapabilme
- Kadın sağlığının korunmasına yönelik hemşirelik bakımını verebilme
- Kadın sağlığının sürdürülmesine yönelik hemşirelik bakımını verebilme
- Kadın sağlığının geliştirilmesine yönelik hemşirelik bakımını verebilme
- Bakımı planlarken ulusal ve uluslar arası literatürden yararlanabilme

Vaka Konuları:

- Gestasyonel hipertansiyon ve hemşirelik bakımı
- Total AbdominalHisterektomi ve BilateralSalfingoOoferektomi (TAH-BSO) ve hemşirelik bakımı
- Gebelikte kanamalı durumlar (Abortuslar) ve hemşirelik bakımı
- Doğum sonu dönem ve hemşirelik bakımı
- Erken doğum riski olan kadın ve hemşirelik bakımı

HEM 416 BÜTÜNLEŞİK HEMŞİRELİK UYGULAMALARI MODÜL VI (DOĞUM-KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ) TEORİK / VAKA DERS PLANI

VAKA KONULARI	HEDEFLER	ÖĞRETİM METODLARI	KAYNAKLAR
Gestasyonel Hipertansiyon ve Hemşirelik Bakımı	- Gestasyonel hipertansiyonu olan gebenin sorunlarını saptayabilme - Gestasyonel hipertansiyonu olan gebenin sorunlarına neden olan faktörleri açıklayabilme - Gestasyonel hipertansiyonu olan gebedeki mevcut belirti ve bulguları saptayabilme - Gestasyonel hipertansiyonu olan gebedeki mevcut belirti ve bulguları değerlendirebilme - Gestasyonel hipertansiyonu olan gebedeki öncelikli hemşirelik tanılarını belirleyebilme - Tanılara yönelik kanıta dayalı hemşirelik girişimlerini planlayabilme - Tanılara yönelik planlanan hemşirelik girişimlerini uygulayabilme - Uygulanan hemşirelik girişimlerinin sonuçlarını değerlendirebilme	Öğretim Yöntemleri Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması Araç-Gereç-Materyal İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	1. Taşkın L. Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Genişletilmiş 16. Baskı, Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2020. 2. Şirin A, Kavlak O. Kadın Sağlığı. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2015. 3. Coşkun A. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Öğrenim Rehberi Genişletilmiş 3. Baskı. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2016. 4. Kızılkaya Beji N. Hemşire ve Ebeler Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2015. 5. Taşkın L. Hemşire ve Ebeler İçin Doğum ve Kadın Sağlığı Uygulama Rehberi Güncelleştirilmiş 2. Baskı. Palme Yayıncılık, Ankara, 2019. 6. Mete S. Doğum Süreci El Kitabı. 3. Baskı, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul, 2015. 7. Rathfisch G. Doğal Doğum Felsefesi 2. Baskı. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2018. 8. Coşkun A. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı. Güncellenmiş 2. Baskı, Koç Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2016. 9. Kömürcü N (Editör). Akış Şemaları ile Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2012. 10. Kömürcü N (Editör). Doğum Ağrısı ve Yönetimi. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2013. 11. Okumuş H, Mete S, Yenal K, Aluş Tokat M, Serçekuş P. Doğuma Hazırlık. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevi, 2014. 12. Başer M, Taşcı S. Kanıta Dayalı Rehberleriyle Tamamlayıcı ve Destekleyici Uygulamalar. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara, 2015. 13. Demirci N, Kızılkaya Beji N. İnfertilite Hemşireliği El Kitabı. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 2017. 14. Gilbert ES, Harmon JS. Ed: Taşkın L. Yüksek Riskli Doğum ve Gebelik El Kitabı, 2. Baskıdan çeviri. Palmiye
Total Abdominal Histerektomi ve Bilateral Salfingo Ooferektomi (TAH-BSO) ve Hemşirelik Bakımı	- TAH-BSO işlemini açıklayabilme - TAH-BSO işlemi öncesi hastayı operasyona hazırlayabilme - TAH-BSO öncesi hastayı psiko-sosyal yönden değerlendirebilme - TAH BSO olan kadına hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Tanılara yönelik kanıta dayalı hemşirelik girişimlerini planlayabilme - Tanılara yönelik planlanan hemşirelik girişimlerini uygulayabilme - Uygulanan hemşirelik girişimlerinin sonuçlarını değerlendirebilme - Kadın sağlığının korunmasına yönelik	Öğretim Yöntemleri Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması Araç-Gereç-Materyal İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	

	- kanıta dayalı hemşirelik bakımını verebilme - Kadın sağlığının sürdürülmesine yönelik hemşirelik bakımını verebilme - Kadın sağlığının geliştirilmesine yönelik hemşirelik bakımını verebilme - Yaş/gelişim dönemlerine özgü temel düzeyde CS/ÜS eğitimi verebilme - Sağlıklı, riskli ve hasta olan kadın ve aileye danışmanlık yapabilme - Kendi kendine meme muayenesi eğitimi verebilme - Kendi kendine vulva muayenesi eğitimi verebilme - Cinsel işlev bozukluklarında hemşirelik bakımı verebilme		Yayıncılık, Ankara, 2002. 15. Sevil Ü, Ertem G. Perinatoloji ve Bakım. Ankara Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 2016. 16. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Aile Planlaması Danışmanlığı. 2009, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/a%C3%A7sa_p36.pdf 17. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi Cilt I, 2005, Ankara. http://www.mersinsaglik.gov.tr/Download/97_8_36_rehber-cilt-1.pdf 18. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi Cilt II, 2005, Ankara. http://www.istanbulsaglik.gov.tr/w/sb/halksag/belge/mevzuat/ulusaile_plan_hizmet_rehberi2_cilt.pdf 19. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Aile Planlaması Danışmanlığı İçin Resimli Rehber. Damla Matbaacılık, 2010,Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/resimli%20rehber-2010.pdf 20. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Riskli Gebelikler Yönetim Rehberi. 2014, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/risgebyonreh.pdf 21. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi. 2018, Ankara. https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/Kadin_ve_Ureme_Sagligi_Db/dokumanlar/rehberler/dogum_onesi_bakim_08-01-2019_1.pdf 22. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Doğum Sonu Bakım Yönetim Rehberi. 2018, Ankara. https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/28086,dogumso
Gebelikte Kanamalı Durumlar (Abortuslar) ve Hemşirelik Bakımı	- Gebelikte kanamalı durumları tanımlayabilme - Gebelikte kanamalı durumlara neden olan faktörleri açıklayabilme - Gebelikte kanaması olan kadını psiko-sosyal yönden değerlendirebilme - Gebelikte kanaması olan kadının hemşirelik bakımını planlayabilme - Tanılara yönelik kanıta dayalı hemşirelik girişimlerini planlayabilme - Tanılara yönelik planlanan hemşirelik girişimlerini uygulayabilme - Uygulanan hemşirelik girişimlerinin sonuçlarını değerlendirebilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	
Doğum Sonu Dönem ve Hemşirelik Bakımı	- Doğum sonu dönemde kanamaya neden olan durumları açıklayabilme - Doğum sonu dönemdeki kadını psiko-sosyal yönden değerlendirebilme - Doğum sonu dönemdeki kadına kanıta dayalı hemşirelik bakım planı oluşturabilme - Doğum sonu dönemdeki kadının bakımını planlayabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u>	

	- Doğum sonu dönemdeki kadının izlemine yapabilme - Doğum sonu dönemde kadının eğitim gereksinimlerini değerlendirebilme - Doğum sonu dönemde kadına emzirme eğitimi verebilme - Doğum sonu dönemdeki kadına bebek bakımına ilişkin eğitim verebilme - Doğum sonu dönemdeki kadına loşia takibi eğitimi verebilme - Doğum sonu dönemdeki kadına aile planlamasına ilişkin eğitim verebilme	İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	nubakimyonetimrehberipdf.pdf?0 23. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Acil Obstetrik Bakım Yönetim Rehberi. 2018, Ankara. https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/Kadin_ve_Ureme_Sagligi_Db/dokumanlar/rehber/AOB_Yonetim_Rehberi_08-11-2019_1.pdf 24. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Evlilik Öncesi Danışmanlık Rehberi. 2014, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/Evlilikoncesi%20DanismanlikRehberi.pdf 25. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Evliliğe Sağlıklı Başlangıç Rehberi. 2014, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/EvliligeSagBaslangicDokumanı.pdf 26. T.C.Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Doğum ve Sezaryen Eylemi Yönetim Rehberi. 2010, Ankara http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/acsap27.pdf 27. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Üreme Sağlığına Giriş. 2009, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/acsap40.pdf 28. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Gençlere Yönelik Üreme Sağlığı Hizmetleri. 2009, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/acsap41.pdf 29. T.C.Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar (CYBE). 2009, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/acsap42.pdf 30. T.C.Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Güvenli Annelik. 2009, Ankara. http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/Guvenli%20Annelik%20katılımcı%20kitabı1.pdf 31. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığı. Sağlık
Erken Doğum Riski Olan Kadın ve Hemşirelik Bakımı	- Erken doğuma neden olan faktörleri açıklayabilme - Erken doğum riski yaşayan gebeyi psiko-sosyal yönden değerlendirebilme - Erken doğum belirti ve bulgularını sıralayabilme - Erken doğum riski olan gebeye kanıta dayalı hemşirelik bakımı planlayabilme - Tanılara yönelik kanıta dayalı hemşirelik girişimlerini planlayabilme - Tanılara yönelik planlanan hemşirelik girişimlerini uygulayabilme - Uygulanan hemşirelik girişimlerinin sonuçlarını değerlendirebilme - Erken doğum ile gelişebilecek komplikasyonlar arasında ilişki kurabilme	<u>Öğretim Yöntemleri</u> Anlatma Soru-cevap Grup tartışması Vaka tartışması <u>Araç-Gereç-Materyal</u> İnternet Kağıt (Farklı boyutlarda) Kalem (Farklı renklerde) Tahta Powerpoint slayt gösterimi Projektör Video gösterimi	

			Çalışanlarına Yönelik Düşük Yönetim Rehberi. 2015, Ankara. https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/21956,dusuk-yonetim-rehberipdf.pdf?0 32. T. C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü. Sağlık İstatistik Yıllığı 2018, Ankara. https://www.saglik.gov.tr/TR,62400/saglik-istatistikleri-yilligi-2018-yayinlanmistir.html 33. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). 2018, Ankara. http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf 34. World Health Organization Recommendations: Intrapartum Care For a Positive Childbirth Experience, 2018 https://www.who.int/publications/i/item/9789241550215 35. World Health Organization World Health Statistic, 2020 https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332070/9789240005105-eng.pdf?ua=1 36. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Erişkin Hasta Tedavisi Rehberi. 2020, Ankara. https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/covid-19-rehberi/COVID-19_REHBERI_ERISKIN_HASTA_TEDAVISI.pdf 37. ACOG, Statement on COVID-19 and Pregnancy https://www.acog.org/news/news-releases/2020/06/acog-statement-on-covid-19-and-pregnancy 38. Kadın Sağlığı Hemşireliği Derneği (KASHED), Kadın Sağlığı Hemşireleri ve Ebelere Yönelik Gebelik ve Doğum Sonrası Dönem Covid-19 Yönetim Rehberi, 2020.
--	--	--	---